

Dzięk Bydgoski

12 stron
Rok VII

ORAZ WYDAWNICTWA: **DZIEŃ POMORSKI - GAZETA MORSKA - DZIEŃ GRUDZIĄDZKI - GAZETA GDAŃSKA**
DZIEŃ TCZEWSKI - DZIEŃ KUJAWSKI - GAZETA MOGILEŃSKA : - : - : - : -

Redakcja i Administracja: Bydgoszcz, ul. Marszałka Focha 12. Telefoni 22-18. Konto czekowe P. K. O. 205.102

Marszałek Józef Piłsudski nie żyje! Cała Polska w żałobie

Warszawa, 13. V. (PAT.) Marszałek Polski Józef Piłsudski zmarł dnia 12 maja o godzinie 20,45 w pałacu Belwederskim w Warszawie. Ostatniego namaszczenia Olejami świętymi udzielił ks. Władysław Kornilowicz.

Cierpienie Marszałka Piłsudskiego rozwijało się od kilku miesięcy. Wezwani z Wiednia prof. Wenckebach oraz dr. Antoni Stefanowski rozpoznali raka żołądka i wątroby. Stałą opiekę lekarską wykonywali pod kier. gen. dr. Rouperta, ppłk. dr. Stef. Mozołowski, mjr. dr. H. Cianciara i mjr. dr. F. Tukanowicz. — Gwałtowne pogorszenie nastąpiło w dniu 11 maja w postaci silnego krwotoku żołądka, który spowodował osłabienie serca a następnie zgon.

O rędzie P. Prezydenta Rzeczypospolitej

WARSZAWA, 13. V. (PAT) — Pan Prezydent Rzeczypospolitej Prof. Ignacy Mościcki ogłosił dziś wieczorem następujące orędzie do obywateli Rzeczypospolitej:

„Marszałek Józef Piłsudski życie zakończył. Wielkim trudem swego życia budował siłę w narodzie, geniuszem umysłu, twardym wysiłkiem woli Państwo wskrzesił, prowadził je ku odrodzeniu mocy własnej, ku wyzwoleniu sił, na których przyszłe losy Polski się oprą. Za ogrom Jego pracy danem Mu było oglądać Państwo nasze jako twór żywy, do życia zdolny, do życia przygotowany, a armię naszą sławą zwycięskich sztandarów okrytą.

Ten największy na przestrzeni całej naszej historii człowiek z głębi dawnych dziejów minionych moc swego ducha czerpał i nadludzkim wyteżeniem myśli drogi przyszłe odgadywał. Nie siebie tam już widział, bowiem odczuwał, że siły Jego fizyczne ostatnie posunięcia znaczą. Szukał i do samodzielnej pracy zaprawiał ludzi, na których ciężar odpowiedzialności miałby spocząć. Przekazał narodowi dziedzictwo myśli o honor i potęgę Państwa dbałej.

Ten Jego testament, nam żyjącym przekazany, przyjąć i udźwignąć mamy. Niech żaloba i ból pogłębi w nas zrozumienie naszej całego Narodu odpowiedzialności przed Jego duchem i przed przyszłymi pokoleniami.

Prezydent Rzeczypospolitej

Ignacy Mościcki

Warszawa - Zamek, 12 maja 1935 roku.

Generał Rydz-Smigły — generalnym inspektorem Generał Kasprzycki — ministrem spraw wojskowych

Warszawa 13. 5. (PAT). P. Prezydent Rzplitej mianował w dniu 12 maja rb. generalnym inspektorem sił zbrojnych generała dywizji Rydza Śmigłego. Równocześnie P. Prezydent mianował kierownikiem Ministerstwa Spraw Wojskowych gen. brygady Tadeusza Zbigniewa Kasprzyckiego.

Rada gabinetowa

Warszawa 13. 5. (PAT). Na wieść o zgonie Marszałka Piłsudskiego odbyło się posiedzenie rady gabinetowej, poczem p. premier Sławek udał się na Zamek, gdzie został przyjęty przez p. Prezydenta Rzplitej na dłuższej audjencji.

Hołd Rządu

Warszawa 13. 5. (PAT). O godz. 12 w nocy po posiedzeniu rady gabinetu cały rząd, z premierem Sławkiem na czele, udał się do Belwederu, by złożyć hołd zmarłemu Marszałkowi Piłsudskiemu.

Zarządzenia min. Spraw Wewnętrznych

Warszawa 13. 5. (PAT). Minister Spraw Wewn. zarządził zawieszenie wszelkich widowisk aż do dalszej decyzji.

Żaloba w Toruniu

Wiadomość o zgonie Odnowiciela Polski Niepodległej Pierwszego Jej Marszałka Józefa Piłsudskiego spadła wczoraj wieczorem gromem na nasze miasto. Pierwszy przyniósł ją w formie pogłoski prywatny telefon około godzi-

ny 11-ej w nocy. Od tej chwili wstrząsająca ta wiadomość zaczęła krążyć po mieście, obiegając z ust do ust, ale nie chciano jej wierzyć. Wszystkie nasze redakcyjne telefony były bez przerwy alarmowane zapytaniami, czy ta wiadomość jest prawdziwa.

Niestety na kwadrans przed godziną pierwszą Radio ją potwierdziło. W lokalach publicznych momentalnie zaprzestano muzyki. Wiele zakładów na znak żaloby zamknięto. Między innymi Toruński Młyn Parowy L. Rychtera przy ul. Kościuszki 77-79 na znak żaloby został na 10 minut zatrzymany.

Rozgłośnia Pomorska w Toruniu odwołała zapowiedziane na dziś programy, ograniczając się jedynie do obsługi informacyjnej.

Dziś od samego rana na gmachach państwowych miejskich i prywatnych wywieszono zostaną flagi żaloby opuszczone do połowy masztu i owinięte krepą.

Głęboki smutek z powodu ciosu, który dotknął całe Państwo, jest powszechny.

W Krakowie

Kraków 13. 5. (PAT). Wieść o zgonie Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego nadeszła do Krakowa w nocy, wywołując ogólne przygnębienie. Na mieście ukazały się bezpłatne nadzwyczajne wydania dzienników, donoszące o zgonie Marszałka. We wszystkich lokalach umilkły orkiestry i publiczność w pełnym skupieniu i powadze opuściła lokale, któ-

re na znak żaloby zamknięto.

Pomimo późnych godzin w mieście panował ożywiony ruch przechodniów, którzy dzielili się smutną wiadomością.

Na gmachach państwowych i prywatnych poczęto wywieszać żałobne chorągwie, symbol tego wielkiego smutku i żaloby.

Imponujący zjazd b. niepodległościowców z obczyzny w Bydgoszczy

W niedzielę, dn. 1 bm. przeżywała Bydgoszcz chwile wzniosłe. Mury miasta gościły około 2.000 b. działaczy niepodległościowych, którzy ze wszystkich stron kraju, oraz z licznych miejscowości pogranicza niemieckiego zjechali do Bydgoszczy, by obecnością swą utrwalić w pamięci społeczeństwa polskiego ofiary, wysiłki położone na niwie pracy państwotwórczej w celu urzeczywistnienia, zdawaloby się — nieziszczalnego przed wojną snu — odrodzenia wolnej, niepodległej, zjednoczonej Ojczyzny. Poza to zjazd b. niepodległościowców miał na celu przypomnienie owych chwil, niejednokrotnie ciężkich, pełnych wyrzeczeń, a nierzadko zwątpienia, ale i zarazem wzniosłych, sprężających serca i umysły, miał za zadanie powrotne zadziernięcie węzłów zapomnianych przyjaźni, oraz zawarcia nowych, w radosnym, szczęśliwym nastroju i świadomości osiągnięcia celu pokoleń czasu niewoli.

BYDGOSZCZ WITA ZJAZD ODŚWIĘTĄ SZATĄ ULIC

Zjazd wypadł imponująco. Już w godzinach rannych miasto odświętnie przybrane chorągiewami o barwach narodowych, emblematami, transparentami, kwieciami i zielenią, zaroilo się od tłumów, witających sercem i duszą rodaków. O godz. 9 przed południem uczestnicy zjazdu ze sztandarami i chorągiewami na czele udali się pochodem do kościoła farnego na uroczyste nabożeństwo. Dostojne mury świątyni wypełniły do ostatniego miejsca olbrzymie tłumy wiernych. W prezbiterjum zajęli miejsca przedstawiciele władz. Uroczystą mszę św. odprawił proboszcz farny ks. kan. Schulz. Piomienne kazanie wygłosił ks. Kopeć, którego tak liczne nici przeżytych trudów i prac łączą z wychodźstwem Polski we Francji. Po nabożeństwie uczestnicy zjazdu udali się do grobu Nieznanego Powstańca Wielkopolskiego, gdzie delegacja b. niepodległościowców po uczczeniu przez zebranych pamięci bohaterów walk o niepodległość — złożyła na płycie grobowca wspaniałą wieniec żywego kwiecia.

W SALI „STRZELNICY“

Właściwa uroczystość rozpoczęła się o godz. 11 w obszernej sali „Strzelnicy“ przy ul. Toruńskiej, gdzie nastąpiło otwarcie zjazdu. W pierwszym rzędzie krzesel zajęli miejsca przedstawiciele władz, a to pp. reprezentant p. Ministra Opieki Społecznej nac. wydz. Zieliński, przedstawiciel p. Wojewody Poznańskiego radca wojewódzki Woźniak, d-ca O. K. VIII. gen. Thommée z Torunia, starosta Stefanicki, d-ca 15 dyw. piech. płk. Chmurowicz, prezydent miasta Barciszewski, ks. kan. Schulz i in.

Wielka sala „Strzelnicy“ przepełniona była po brzegi. Bardzo licznie reprezentowana była prasa z Pomorza i Wielkopolski.

W imieniu Komitetu organizacyjnego otworzył pierwszy w wolnej Polsce zjazd b. działaczy niepodległościowych p. Michał Kosowski z Poznania, zaznaczając, iż zjazd obecny różni się zasadniczo od wszystkich poprzednich tego rodzaju zgromadzeń, albowiem to co na przyszłych zjazdach było marzeniem, stało się rzeczywistością, to co było modlitwą, stało się żywym, realnym. Dziś mamy wolną Polskę i spotykamy się w Niej, jako Jej wolni obywatele, nie śledzeni przez agentów obcego państwa. I to jest największą zapłatą, jaką doczekali się ci, którzy Polskę tę poprzez trudy, poświęcenia i męki pokoleń w sercach swych i duszach nieugięte i niezłomnie krzewili. Następnie mówca wita wszystkich obecnych na sali przedstawicieli władz, uczestników zjazdu, a przedewszystkiem rodaków z obczyzny, m. in. p. Michała Kwiatkowskiego z Francji. Zesłaliśmy się tu — kończy p. Kosowski — by w wolnej Polsce zdać sprawę z tego cośmy dla Niej uczynili, gdy jeszcze była niewolną. Nie schodzimy się po to, by za pracę naszą żądać zapłaty. Polski wychodźca wierny swemu posłannictwu, postanowił zwołać pierwszy zjazd do grodu Batorego — Bydgoszczy, aby przez to publicznie stwier-

dzić, że Bydgoszcz, ongi bastion niemieckości na wschodzie, jest dziś jednym z najbardziej polskich miast na zachodnich rubieżach Rzplitej. Do tego waleń przyczynił się polski wychodźca, wypierając żywioł obcy i zajmując opuszczone placówki. Zjazd dzisiejszy ma na celu utrwalenie prac i zasług wychodźstwa polskiego, zwłaszcza w Niemczech. Mówca wyraża w końcu nadzieję, iż zjazd obecny dopomoże do zebrania materiału, który potomnym mówić będzie o tych tytanicznych zmaganiach, jakie Polak zdala od macierzystego kraju staczał z przemocą w obronie czystości polskiego ducha, o przyszłość Polski.

Przez aklamację powołano na marszałka zjazdu weterana polskiego wychodźstwa p. Franciszka Mańkowskiego, na wicemarszałków pp. Michała Kwiatkowskiego z Francji i Michała Grajka ze Śląska, na sekretarza Kazimierza Jaroszyka, red. „Mazura“ ze Szczytna.

Obejmując przewodnictwo obrad, p. Mańkowski wzruszonym głosem podziękował za zaszczyt, który go spotkał, podkreślając, iż niestety mowa ludzka jest za słaba, zasób słów za skąpy, by wypowiedzieć mógł uczucia, jakie nurtują w jego sercu, gdy po 40-letniej przeszłości pracy niepodległościowej przemawiać może w wolnej Polsce, jako jej obywatel. Spotkało nas wielkie szczęście — zaznaczył dalej mówca — o któreśmy się przez lata całe modlili. I niema wśród nas wychodźców nikogo, któryby dzisiaj na widok żołnierza polskiego nie płakał. Najbardziej do serc naszych przemówił żołnierz polski jako symbol potęgi państwowej, jako widomy znak kraju, który żyje i praw swych do życia bronić będzie zwarciem, skoordynowaniem, pod rozkazami swych wodzów i ramię w ramię z całym społeczeństwem. W końcu mówca poświęca kilka słów wspomnienia zmarłym bojownikom o wolność na

obczyźnie, ś. p. Brejskiemu Janowi, ś. p. Grzesikowi Piotrowi, ś. p. Rogulskiemu Józefowi i in. Tej części przemówienia wysłuchali zebrani stojąc.

Z kolei zabiera głos nac. Woźniak, który w imieniu bawiącego obecnie na urlopie wojewody p. Maruszewskiego wita zjazd jako reprezentant Rządu. P. nac. Woźniak w krótkim przemówieniu podkreśla m. in. zasługi duchowego protektora zjazdu Pierwszego Niepodległościowca Marszałka Józefa Piłsudskiego. Przypomnienie to wywołało wśród zebranych huraganowe brawa.

Imieniem p. Min. Opieki Społ. składa zjazdowi życzenia owocnych obrad p. nac. Zieliński z Warszawy, oddając jednocześnie hołd uczestnikom zjazdu, którzy w okresie niewoli nieugięte pracowali z myślą o Polsce. Wydaje mi się — powiedział p. nac. Zieliński — że najpiękniejszą zapłatą i nagrodą za czynny Wasze będące, jeżeli złożę życzenia, by młode pokolenie szło w życie zapatrzone w Wasze ideały, by zdobyło się na takie ofiary, jakie Wyście, na ołtarzu Ojczyzny, złożyli.

D-ca O. K. VIII. p. gen. Wiktor Thommée zabierając głos, powitał obecnych w imieniu korpusu pomorskiego W. P., w imieniu starego żołnierza, tak nierozwiewnie złączonego sercem, myślą i duszą z miejscową ludnością. Żołnierz polski jest niezwykły. Można go zabić, ale nigdy zwyciężyć. Gen. Thommée, wspominając o bezsprzecznej polskości Pomorza, zaznaczył, iż niestety jednostki nieodpowiedzialne niełojalnie ustosunkowały się do państwa polskiego, którego mienia się obywatelami, ulegając podszeptom z zewnątrz, a tem samem mącąc niepotrzebnie atmosferę pokojową współżycia między Polską a Niemcami.

Zyczenia składają jeszcze ks. kan. Schulz, oraz p. prezydent miasta Barciszewski, który nadmieniał, iż zjazd niepodległościowców w Bydgoszczy nie jest czemś przypadkowym. Wybrano Bydgoszcz jako jedno z najbardziej polskich miast w kraju. O ile przed wojną, wedle statystyk niemieckich, Bydgoszcz wykazywała zaledwie 9% elementu polskiego, dziś stosunek ten odmienił się a contrario. Polacy stanowią obecnie 91% ogółu mieszkańców Bydgoszczy. Tu w tem mieście znalazły się wszystkie odmiany wychodźstwa polskiego. Praca wśród nich idzie zgodnie, ku chwale i potędze Rzeczypospolitej. Jeśli są rozbieżności, to dotyczą one jedynie zagadnień trzeciorzędnych, w kwestjach natomiast zasadniczych panuje duch zgody i wspólnoty narodowej.

Imieniem niepodległościowców wielkopolskich przemawia jeszcze dr. Surzyński z Poznania, Michał Kwiatkowski i red. Teska.

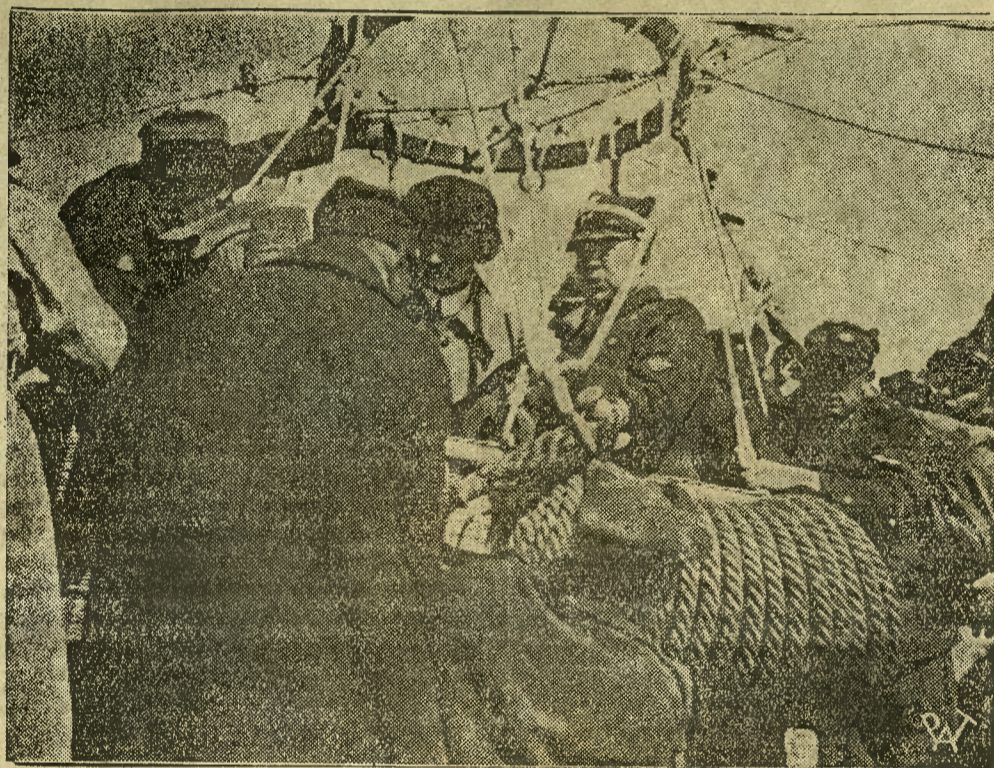
Po przemówieniach powitalnych, p. red. Nowakowski odczytuje telegramy z życzeniami, które m. in. nadesłali ks. Prymas Hlond, ks. ks. biskupi Stanisław Okoniewski i Teodor Kubina, b. konsul gen. Karol Rose, wielki protektor wychodźstwa polskiego w Berlinie i in. Marszałek zebrania p. Mańkowski wznosi okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzplitej, Jej Prezydenta i Marszałka Piłsudskiego, który obecni z entuzjazmem trzykrotnie powtarzają.

Nastąpiły referaty: p. poseł Leśniewski, w bardzo ciekawie i przejrzyście ujętym odczycie scharakteryzował rolę Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w odrodzeniu narodowym wychodźstwa, zaś p. red. Bigoński omówił obszernie udział wychodźstwa w polskim ruchu zbrojnym.

Po przerwie obiadowej rozpoczęły się o godz. 15 obrady w komisjach. Utworzono trzy komisje: I-sza obejmowała sprawę wychodźstwa Westfalji, Nadrenji i lewego brzegu Łaby; przewodniczył obradom tejsze komisji poseł Jan Faustyński, II-ga komisja zajmowała się historją wychodźstwa polskiego w Berlinie, Hamburgu, Łużycach i na prawym brzegu Łaby; III-cia zaś wychodźstwem w Prusach Wschodnich, Pomeranii i ziem zachodnich.

O godz. 17 wznowiono obrady plenarne. Sprawozdanie z tej części zjazdu podamy w numerze jutrzejszym.

Start prof. Piccarda do lotu nad Polską

W dniu 10 bm, o godz. 10 rano prof. Piccard wystartował do próbnego lotu nad Polską, który trwał przeszło 3 godziny i zakończył się szczęśliwie wylądowaniem w okolicach Redzyna. Tłumy publiczności odprowadziły uczonego belgijskiego na miejsce startu. Na zdjęciach naszych podajemy ostat. chwili przed startem (1) i członków załogi balonu Zurich III z prof. Piccardem na czele w koszu, w chwili odczepiania lin. M. in. wraz z prof. Piccardem leciał kpt. Antoni Janusz z Torunia. Kpt. Janusz jest znanym pilotem który w r. ub. w zawodach o puhar Gordon-Bennetta zajął 4 miejsce.

Zderzenie dwóch samolotów nad Toruniem W katastrofie zginął por. pilot Dionizy Durko

W sobotę w południe — jak codziennie — nad lotniskiem toruńskim odbywały się ćwiczenia eskadr 4 pułku lotniczego. W czasie grupowych akrobacji na plecach w pewnym momencie zderzyły się dwa samoloty.

Aparat, pilotowany przez por. Dionizego Durkę wpadł w korkociąg i runął na ziemię, grzebiąc pod swemi szczątkami pilota. Nim nadjechało pogotowie sanitarne, por. Durko zmarł.

Drugi samolot, mimo oberwania części podwozia — dzięki przytomności umysłu i umiejętnościom lotniczym swego kierowcy kaprala - pilota Gnysia — na jednym kole wylądował szczęśliwie na lotnisku.

Prawdopodobnie por. pil. Durko stracił przytomność już w chwili zderzenia, możliwe jest także, że kadłub samolotu kpr. Gnysia zerwał w aparacie por. Durki linki sterowe, bowiem nieszczęśliwy lotnik wpadł w korkociąg natychmiast po fatalnym zderzeniu i nie próbował nawet wydostać się z niego.

Olbrzymi pożar w Nowem

Splonęła fabryka wyrobów z wikliny Frankowskiego i S-ki

W nocy z soboty na niedzielę wybuchł w Nowem pod Grudziądzem wielki pożar w fabryce wyrobów z wikliny będącej własnością p. Frankowskiego i S-ki.

Okolo godz. 23 ukazała się nad Wisłą w Grudziądzu krwawa luna, która wywołała w mieście wielkie zaniepokojenie, ogólnie bowiem mniemano, że pali się jakiś większy obiekt w samym Grudziądzu.

Zaalarmowana przez 65 pp. grudziądzka Straż Pożarna uruchomiła natychmiast wszystkie telefony, aby stwierdzić dokładnie, w jakiej miejscowości powstał pożar. Po otrzymaniu wiadomości, że pali się fabryka w Nowem i tamtejsza straż nie może sobie dać rady z rozsiałym żywiołem, wyruszone natychmiast z odpowiednim taborem na miejsce pożaru.

Niestety, straży grudziądzkiej nie udało

się uratować fabryki, z chwilą bowiem przybycia do Nowego wszystkie zabudowania fabryczne stały już w płomieniach.

Dzięki wspólnym wysiłkom obu straży, oraz kompanji junaków z Obozu Pracy, którzy bezzwłocznie pospieszyli fabryce z pomocą, biorąc udział w akcji przeciwpożarowej, zdołano ogień, który zagrażał całej ulicy, zlokalizować. Nagromadzony zapas suchej wikliny, który bardzo szybko stanął w płomieniach, uniemożliwił całkowicie akcję ratunkową.

Splonęła dwu-piętrowa fabryka, magazyny, stajnie, oraz duża ilość fabrykatu i materiału. Straty oblicza się na przeszło 25.000.

Pożar powstał od stogu siana, który z niezbadanych dotąd przyczyn zapalił się na sąsiedniej posesji.

Minister spraw zagranicznych Francji gościem Rządu polskiego Z pobytu min. Laval'a w Warszawie

W sobotę o godz. 12,40 minister spraw zagranicznych Francji Laval złożył wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza. W czasie uroczystości asystowała kompanja chorągwiłana 36 p. p. i. a. z orkiestrą.

O godz. 1 przed gmach sztabu głównego przybyli: dowódca O. K. 1 gen. Jarnuszkiewicz, wojewoda Jaroszewicz, szef sztabu O. K. 1 płk. dypl. Trepto, zastępca komendanta miasta major Czuruk, dowódca 36 p. p. i. a. płk. Csadek oraz oficerowie sztabu głównego z majorem Axentowiczem. Obecny był również attaché wojskowy Francji generał D'Arbonneau.

O godz. 12,40 na plac Marszałka Piłsudskiego przy dźwiękach hymnu narodowego francuskiego przybył minister Laval w towarzystwie ministra J. Becka, następnymi samochodami przybyli: ambasador Francji Laroche, generalny sekretarz francuskiego ministerstwa spraw zagranicznych Leger, szef gabinetu ministra p. Rochat, wyżsi urzędnicy polskiego M. S. Z.

Po powitaniu min. Laval w towarzystwie min. Becka przy dźwiękach marsza generalskiego przeszedł przed frontem kompanji honorowej, poczem złożył wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza.

W czasie uroczystości składania wienca, orkiestra odegrała hymn polski. Następnie min. Laval przywitał się z kombatantami francuskimi, zamieszkałymi w Warszawie, którzy ze sztandarem asystowali w czasie uroczystości. Przy dźwiękach marsza generalskiego min. Laval i min. J. Beck odjechali z przed grobu Nieznanego Żołnierza.

Również w sobotę przed południem p. minister Laval przybył do Prezy-

Francuski minister spraw zagranicznych, Pierre Laval opuszcza dworzec warszawski w dniu 9 bm. w towarzystwie ministra Becka, szefa protokołu dyplomatycznego hr. Romera i in.

djum Rady Ministrów, gdzie złożył bilet wizytowy p. premierowi. Skolei p. premier Sławek złożył bilet w apartamentach p. ministra Laval'a.

O godz. 13 p. minister Laval przybył w towarzystwie p. ministra Becka na Zamek, gdzie był przyjęty na audjencji przez p. Prezydenta Rzeczypospolitej. Na dziedzińcu zamkowym pluton honorowy kompanji zamkowej oddał honory gościowi francuskiemu.

Po audjencji P. Prezydent Rzeczypospolitej i p. Mościcka podejmowali p. ministra Laval'a na Zamku śniadaniem. W śniadaniu wzięli udział p. prezes rady ministrów Walery Sławek, p. minister Beck z małżonką, p. minister Rajchman z małżonką, wiceminister Szembek z małżonką, 1-szy wicem. spraw wojsk. gen. Kasprzyczki, wicemin. Koc, wiceminister Bobkowski z małżonką, panna Jo-

se Laval, ambasador Laroche z małżonką, generalny sekretarz francuskiego min. spraw zagr. Leger, szef gabinetu ministra Laval'a p. Rochat, gen. D'Ar-

Komunikat o rozmowach warszawskich

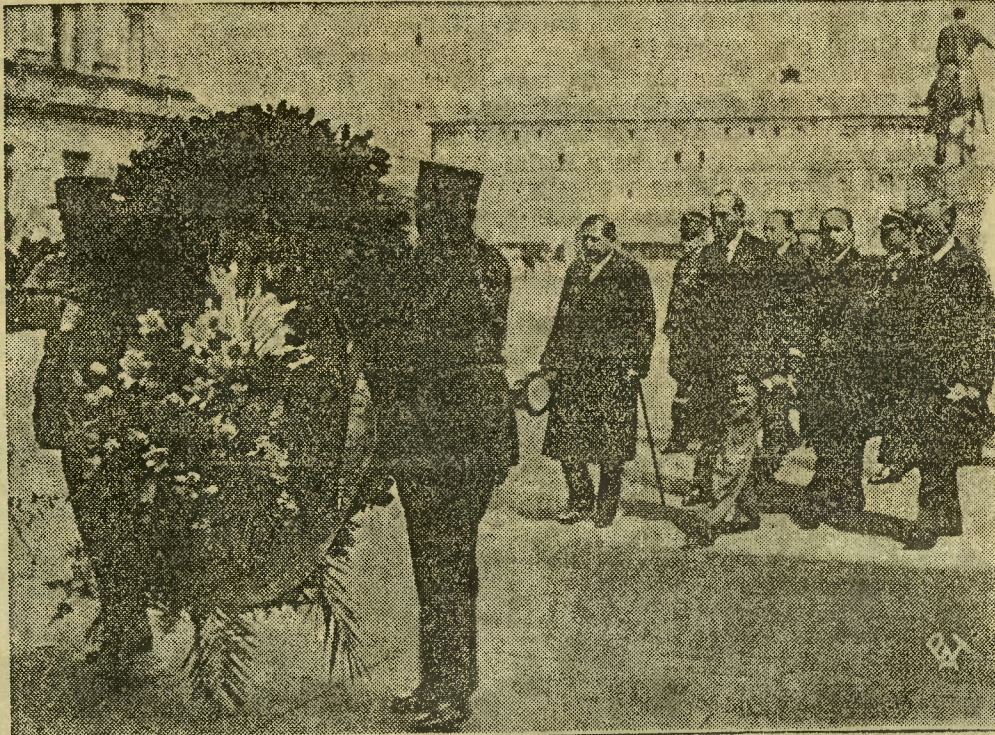
W sobotę P. A. T. wydała następujący komunikat:

Minister Beck i minister Laval przeprowadzili w czasie pobytu w Warszawie francuskiego ministra spraw zagra-

bonneau z małżonką, szef sztabu głównego gen. Gąsiorowski z małżonką, kontradmirał Świrski, gen. Rayski z małżonką i inni.

nym, które w chwili obecnej zasługują na uwagę obu rządów.

Wymiana zdań była nacechowana zaufaniem i wzajemnym szczerem zrozumieniem. Dała ona obu ministrom

W dniu 11 bm. francuski minister spraw zagranicznych złożył wspaniały wieniec z szarfami o barwach francuskich na grobie Nieznanego Żołnierza

nicznych przyjazne rozmowy, które dały im sposobność do otwartej i serdecznej wymiany poglądów. Tematem rozmów były zagadnienia najważniejsze, tak z dziedziny stosunków wzajemnych, jak i z dziedziny spraw o charakterze ogólnym, które w chwili obecnej zasługują na uwagę obu rządów.

możność stwierdzenia, że wspólnym przedmiotem ich wysiłków jest utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa europejskiego przez zorganizowanie szeroko pojętej współpracy międzynarodowej, dającej wszystkim możliwość współdzia-

Sprawy gdańskie na porządku obrad Rady Ligi Narodów

Sekretariat Ligi Narodów ogłosił dodatkową listę spraw do porządku dziennej 86-ej sesji Rady Ligi. Oprócz skargi rządu jugosłowiańskiego na mocy par. 2 art. 11 paktu znajdują się na liście trzy sprawy gdańskie, a mianowicie:

1) Petycja stronnictwa centrum z 17 grudnia 1934 r. wraz z dodatkiem z 18 kwietnia 1935 r. Petycja ta pozostaje w związku z pewnymi zarządzeniami prawodawczymi i administracyjnymi Senatu oraz wypadkami, jakie miały miejsce podczas ostatniej kampanji wyborczej. Odnosna dokumentacja zakomunikowana została sekretarzowi generalnemu Ligi Narodów przez Wyso-

kiego Komisarza w Gdańsku 8 maja 1935 r.

2) Sprawa uprawnień Ligi Narodów w Gdańsku, wynikających z będących w mocy traktatów. Listem z 7 maja Wysoki Komisarz przesłał sekretarzowi Ligi aide memoire wysłane do prezydenta Senatu i odpowiedź tegoż w związku z jego przemówieniem, wygłoszonym podczas ostatniej kampanji wyborczej.

3) Petycja z 13 kwietnia 1935 r. wydawców „Danziger Volkstimme” dotycząca ustawy prasowej z 30 czerwca 1933 r. Odnosną petycję Wysoki Komisarz przesłał sekretarzowi generalnemu Ligi Narodów listem z dnia 9 maja 1935 r.

Uczony polski bada nieznane wyspy na Pacyfiku Wyprawa dr. Jarosza na wyspy Kościuszki, Zaremby i Wojewódzkiego

Do Chicago przybył ostatnio dr. Stefan Jarosz, który z ramienia Instytutu Geograficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego przeprowadził w miesiącach letnich badania naukowe na mało znanych wyspach Kościuszki, Zaremby i Wojewódzkiego, leżących na Pacyfiku, w pobliżu Alaski. Badania dr. Jarosza, który jest leśnikiem i geografem, dotyczyć będą głównie roślinności, klimatu i możliwości osadniczych na tych wyspach. Wyspy te są dotychczas zupełnie niezbadane, wobec czego dr. Jarosz będzie mógł nadać szczytom, dolinom itd. polskie nazwy. Podróżnik polski spędzi szereg miesięcy w zupełnej samotności, obozując pod namiotem. W podobnych warunkach odbywał już wyprawę na Alaskę, w r. 1928, gdzie prze-

mierzył samotnie setki mil. Poza badaniami na wyspach dr. Jarosz zbierze materiał dotyczący rozmieszczenia Polaków na Alasce, w Kanadzie, w Stanach Zjednoczonych i Meksyku.

Dr. Jarosz jest znanym podróżnikiem. Odbył on przed kilku laty podróż po Ameryce, wyprawy w góry Skaliste. Był pierwszym europejczykiem, który zwiędził górę Mac Kinley'a na Alasce. Podczas pobytu w U. S. A. zorganizował Towarzystwo Podhalańskie i urządził około 100 „wieczornie góralskich”. Po powrocie do kraju dzielny podróżnik wygłosił przeszło 2.000 wykładów, w których zobrazował życie i dorobek wychodźstwa polskiego w Ameryce.

Wybuch statku-cysterny

W sobotę z nieustalonych przyczyn nastąpił wybuch statku-cysterny z benzyną w Szanghaju. Z 11 osób załogi chińskiej 10 zginęło na miejscu. Jedenaśty uratował się, skacząc do wody.

Wskutek silnego wiatru, wiejącego w

kierunku brzegu, istniała obawa, że odplonącego statku zajmą się cysterny, stojące na przystani, lecz dzięki energicznej pomocy ogień udało się opanować.

łania. Ministrowie Polski i Francji stwierdzili z zadowoleniem, że mogą oddać na usługi tej woli pokoju ścisłą solidarność, wyrażoną w przymerzu polsko-francuskim.

Zainteresowanie w prasie francuskiej

Przeważa naogół optymizm

Prasa francuska w dalszym ciągu omawia obszerne wizyty min. Laval'a w Warszawie.

„Paris Soir” przytacza zdanie, rzuczone przez min. Becka w odpowiedzi na pytanie jednego z dziennikarzy: „problemy są niezwykle trudne, lecz znacznie silniejszą jest dobra wola”. Pismo podkreśla, iż przyjęcie u min. Becka miało charakter wysoce kordjalny. Min. Laval umiał przewyciężyć trudności w Rzymie, z pewnością dokona również tego samego w Warszawie.

„L'Intransigeant” wyraża zadowolenie ze sposobu przyjęcia min. Laval'a w Warszawie, podkreślając, że już pierwsze rozmowy ujawniły dobre chęci wzajemnego zrozumienia. W rozmowach — zdaniem dziennika — poruszane były trzy sprawy: układ francusko-sowiecki, układy w Stresie i projekt organizacji naddunańskiej. Zastanawiano się nad tem, jak wstawić w ramy sojuszu francusko-polskiego wszystkie decyzje, które zostaną powzięte.

„Journal” pisze, iż, rozmawiając z Polakami, dochodzi się jednak do wniosku, iż konieczne jest całkowite wyjaśnienie nieporozumień polsko-francuskich. Jeżeli Francuzi dziwią się oziębłości Polski, to jednak trzeba wziąć pod uwagę, że Polska wysuwa również usprawiedliwione żądania. Szczera wymiana poglądów posłuży niewątpliwie interesom Francji, Polski i sprawie pokoju.

„Action Francaise” poddaje krytyce politykę francuską wobec Polski, stwierdzając, iż nie jest słuszne stanowisko niektórych publicystów francuskich, jakoby Polska wyłącznie ponosiła winę ochłodzenia stosunków francusko-polskich. Przez długi czas dyplomacja

Dnia 10 bm. w salonach ministra Spraw Zagranicznych p. Józefa Becka odbył się raut, który zgromadził elitę polityczną, dyplomatyczną i towarzyską stolicy. P. minister Laval w ożywionej rozmowie z p. min. Beckiem

francuska popelniała wobec Polski błędy. Polacy znają dobrze Sowiety i Niemcy i dlatego nie rozumieją francuskiej polityki wobec związku sowieckiego. Przez swoją politykę, pełną wahań, Francja naraża na szwank przyjaźń z Polską, popelniając w ten sposób wielki błąd. Czy Lavalowi uda się w Warszawie rozproszyć nieporozumienia polsko-francuskie? Nie można w to zbyt nio wierzyć.

Mandat kolonialny nad Liberją dla Niemiec?

Agencja donosi z Londynu: w związku z pogłoskami o ewentualnym przyznaniu mandatów kolonialnych Niemcom, a mianowicie nad Liberją, dobrze poinformowane koła angielskie oświadczają, iż nie zamierzają poruszać tej sprawy w Genewie.

Pomorze na czele

w szeregach subskrybentów Pożyczki Inwestycyjnej

W ciągu ubiegłej soboty w dalszym ciągu napływają do Warszawy od placówek subskrypcyjnych depesze i meldunki, zawierające sprawozdania z ostatnich dni i godzin subskrypcji Pożyczki Inwestycyjnej. Do godziny 9 rano dn. 11 bm. otrzymano w ten sposób meldunków na zgórą 2 miliony zł, o którą to sumę już wzrosła ogłoszona w dn. 10 bm. globalna suma subskrypcji. Należy się liczyć z tem, że ostateczna liczba będzie jeszcze znacznie wyższa.

Podkreślić należy, że podczas, gdy przy Pożyczce Narodowej udział Banku Polskiego, banków państwowych i instytucji publicznych - prawnych wyniósł zgórą 12 proc. ogólnej sumy subskrypcji — przy Pożyczce Inwestycyjnej udział ten nie przekracza 4 proc. świadczy to o tem, że Pożyczka Inwestycyjna została wylosowana na wolnym rynku, a w szczególności wśród szerokich warstw pracowników i drobnych ciu-laczy.

Porównując wyniki subskrypcji Pożyczki Inwestycyjnej z wynikami subskrypcji Pożyczki Narodowej, okazuje się, że w stosunku do Pożyczki Narodowej pierwsze miejsce w subskrypcji Pożyczki Inwestycyjnej zajmują — poza m. st. Warszawą — województwa: Warszawskie, Pomorskie, Lwowskie i Białostockie. W ostatnich dniach bardzo znaczące sumy wpłynęły z województw: Śląskiego i Krakowskiego.

Jak już podawano, wobec tego, że szereg osób i firm zadeklarowało udział w Pożyczce Inwestycyjnej, jednak ze względu na dół technicznych nie mogło dotychczas dokonać wpłaty pierwszej raty — delegat do spraw 3 proc. Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej zezwolił na przyjmowanie od tych subskrybentów wpłat na pierwszą ratę we właściwych placówkach subskrypcyjnych do dnia 16 bm.

W związku z tem bliższe dane statystyczne, dotyczące globalnej sumy subskrypcji, będą mogły być ogłoszone dopiero po otrzymaniu końcowych raportów od tych placówek.

Należy zaznaczyć, że szereg osób ze sfer finansowych zagranicą, naprzykład

Pociąg wystawa ruszy w maju

W dniu 22 bm. o godz. 13.30 odbędzie się uroczyste otwarcie pociągu-wystawy, stojącego na dworcu Warszawa-Wileńska. Otwarcia wystawy dokona p. minister przemysłu i handlu Henryk Floyar-Rajchman.

Pociąg-wystawa składa się z 29 wagonów z eksponatami, wagonu elektrycznego, dwóch wagonów sypialnych, wagonu restauracyjnego i wagonu-kina.

Pierwsza trasa pociągu prowadzi do Wielkopolski, na Pomorze i Górny Śląsk.

Bandyci zatrzymali pociąg na Śląsku niemieckim

Berlin, 12. 5. (PAT.) Z Wrocławia donoszą, że wczoraj na odcinku linii kolejowej Kohlfurt Penzig na Śląsku trzej bandyci strzelając z rewolwerów, zatrzymali pociąg pocztowy. Bandyci wdarli się do wagonu pocztowego, skąd po steroryzowaniu urzędników pocztowych zabrali kilka skrzyń z pieniędzmi na ogólną sumę około 48 tys. mk., poczem zbiegli.

Szwecja buduje gmach poselstwa w Warszawie

Sztokholm 12. 5. (PAT.) Administracja budowy gmachów państwowych na wniosek posła szwedzkiego w Warszawie Erika Bohamana wystąpiła do Rządu z projektem nabycia placu w Warszawie celem wybudowania gmachu poselstwa szwedzkiego.

Żydzi masowo wracają do Niemiec

Według danych tajnej policji niemieckiej liczba emigrantów Żydów, którzy dotychczas opuścili granice Rzeszy, wynosić ma około 90.000, liczba zaś emigrantów politycznych pochodzenia aryjskiego 20.000. Dotychczas powróciło do Niemiec około 10.000 emigrantów, z czego 99 procent stanowią Żydzi.

z Szwajcarii, wykazało wielkie zainteresowanie Pożyczką Inwestycyjną i wyraziło chęć nabycia jej obligacji.

Wobec przekroczenia sumy 200 milj. zł przy subskrypcji Pożyczki Inwestycyjnej, wydane będą — zgodnie z przepisami, regulującymi emisję pożyczki — **dwie emisje**. Zapewni to 6 losowań wygranych co roku. Fakt ten niewątpliwie poważnie wpłynie na jeszcze większą

Ponad milion złotych

subskrybował Gdańsk na 3 proc. Pożyczkę inwestycyjną

W piątek wieczorem odbyło się w sali konferencyjnej byłej dyrekcji kolejowej posiedzenie Ligi Drogowej, któremu przewodniczył prezes p. poseł Budzyński.

P. hr. Komorowski złożył sprawozdanie z wyników działalności Ligi Drogowej, a szczególnie Komitetu Propagandy 3 proc. Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej, podkreślając z uznaniem że **dotychczas subskrybowana suma przekracza już milion złotych**.

Ponieważ z powodu pierwotnego stano-

atrakcyjność Pożyczki Inwestycyjnej i spowoduje jeszcze większy wzrost zainteresowania tym wysoce rentownym papierem.

Na Pomorzu głównie subskrybowano w ostatnich dniach, przyczem zaobserwowano wśród subskrybentów np. w K. K. O. pow. toruńskiego (gdzie do soboty w południe podpisano 140 tys. zł), znaczny stosunkowo procent rolników.

wiska senatu stracono kilka dni dla subskrybentów, postanowiła Liga Drogowa zwrócić się do Warszawy z prośbą o przedłużenie dla Gdańska terminu subskrypcji 3 proc. Pożyczki Inwestycyjnej o kilka dni.

Dnia 28 bm. odbędzie się w Warszawie Zjazd Ligi Drogowej. Na zjazd ten wybrano delegatów Ligi Drogowej w Gdańsku w osobach prezesa p. Budzyńskiego, wiceprezesa p. Kureckiego i p. hr. Komorowskiego.

Min. Laval w drodze do Moskwy

wywozi z Polski doskonałe wrażenie

Warszawa, 12. 5. (PAT.) Dziś o godz. 9.40 wyjechał do Moskwy po dwudniowym pobycie w Warszawie minister spraw zagr. Francji Laval w towarzystwie córki panny Jose Laval, generalnego sekretarza francuskiego MSZ. Legera i szefa gabinetu ministra Rochata. Na dworcu żegnali min. Laval p. min. Spraw Zagr. Beck, wyżsi urzędnicy MSZ, z dyr. prot. dypl. Romerem i dyr. Łubieńskim, ambasador francuski Laroche w

otoczeniu członków ambasady francuskiej oraz przedstawicieli władz z wojewodą Jaroszewiczem.

Białystok, 12. 5. (PAT.) Min. Spraw Zagr. Francji Laval w podróży do Moskwy na dworcu w Białymstoku w czasie postoju pociągu wysiadł z wagonu i poświęcił parę minut rozmowy z korespondentem PAT., któremu oświadczył, m. in., że wynosi z podróży do Polski doskonałe wrażenie.

Włoska misja wojskowa w Wiedniu

ma przeorganizować armję austriacką na wzór włoski

Dzienniki berlińskie doniosły w tych dniach, że rząd włoski zamierza w najbliższym czasie wysłać do Wiednia misję wojskową, na czele której stanąć ma jeden z wybitnych generałów włoskich. Zadaniem misji, w skład której wejdą najwybitniejsi oficerowie włoskiego sztabu generalnego, ma być m. in. dostosowanie organizacji austriackiej armji związkowej do armji włoskiej. Według relacji dzienników berlińskich rozpoczęła w ostatnim czasie reorganizacja armji austriackiej uwzględnia w pewnej mierze postulat poprzednio wymieniony. I tak obecne brygady artylerji podzielone być mają na sześć pułków artylerji lekkiej, a stacjonowany w Salzburgu batalion strzelców alpejskich przekształcony będzie na pułk piechoty złożony z dwóch batalionów. Ze względu na projektowane wprowadzenie powszechnej służby wojskowej, austriackie organizacje o charakterze militarnym, jak Heimatschutz i inne, wcielone być mają na wzór milicji faszystowskiej do armji stałej. Sprawy te były przedmiotem szczegółowych konferencji, jakie austriacki attache wojskowy w Rzymie, pułkownik Lipicki, odbył w tych dniach z miarodajnymi czynnikami w Wiedniu.

Kwestja dostosowania organizacji armji austriackiej do wzorów włoskich wywołać miała, według informacji dzienników niemieckich duże sprzecznosci wśród wojskowych. Szereg wybitnych oficerów wypowiedziało się przeciwko temu projektowi, koła rządowe natomiast ustosunkowały się do niego pozytywnie. Attache Lipicki odjechał w tych dniach na swą placówkę w Rzymie i jak słycać, przedstawi kołom włoskim definitywną odpowiedź miarodajnych czynników austriackich co do kwestji utworzenia w Wiedniu misji wojskowej. Odpowiedź ta wypadła przychylnie.

Projekt ten wywołuje oczywiście w Niemczech niezadowolenie. „Berliner Tageblatt” zapytuje w związku z tem czy Jugosławia i Czechosłowacja zgodzą się na tak silną pozycję włoską w Austrii. Dziennik próbuje wyciągnąć z tego wnioski skierowane przeciwko projektowanemu paktowi naddunajskiemu i nazywa wszystkie dotychczasowe zapewnienia o poszanowaniu niezależności Austrii „pustą komedią”. Dziennik apeluje również do wielkich mocarstw, w pierwszym rzędzie do Francji i Anglii, aby nie dopuściły do realizacji zamierzeń włoskich w Austrii.

Niezwykły wypadek samochodowy w Bydgoszczy

spowodował śmierć niewinnego człowieka

W ub. sobotę zdarzył się w Bydgoszczy niezwykły wypadek samochodowy, który pociągnął za sobą tragiczną śmierć śp. robotnika Aleksandra Sikorskiego zam. przy ul. Leszczyńskiego 30.

Według zebranych przez nas wiadomości straszny ten wypadek przedstawiał się następująco:

Na ul. Wiatrakowej, która jest bardzo pochyla zatrzymał się samochód osobowy, stonowiący własność p. Scholza (ul. Gdańska). Kierowca samochodu, Alfons Hozemann (ul. Świętojańska 22) wysiadł z samochodu i wszedł do jednego z domów na ul. Wiatrakowej. W pewnym momencie z niewyjaśnionych dotychczas przyczyn samochód porwał sunąć ulicą i nabierał siła bezwład-

ności i spadku po równi pochylej rozpędu — mknął przez nikogo nie kierowany ul. Wiatrakową w dół. Mniej więcej w połowie długości ul. Wiatrakowej samochód nagle skręcił w bok, uderzając całą siłą impetu w bramę, przy której — nieszczęście chciało — znalazł się akurat spieszącą w górę ul. Wiatrakowej 45-letni robotnik Aleksander Sikorski. Rozległ się potworny huk i w jednej chwili przechodzący człowiek znalazł się pod gruzami samochodu i bramy. Na miejsce strasznego i niezwykłego wypadku przybyło niebawem zawezwane przez przechodniów pogotowie ratunkowe, oraz policja. Ciężko kontuzjowanego robotnika odstawiono natychmiast do Szpitala Miejskiego, gdzie udzielono mu pierwszej pomocy. Dyżurny lekarz stwierdził szereg poważnych o-

Zjazd Kaniowczyków i Żeligowczyków w rocznicę bitwy pod Kaniowem

Warszawa 12. 5. (PAT.) Dziś z okazji 17 rocznicy bitwy pod Kaniowem stoczony przez drugi korpus wojsk polskich na wschodzie odbył się w Warszawie ogólnokoleżeński doroczny zjazd członków związku Kaniowczyków i Żeligowczyków z całego kraju. Rano odprawione zostało nabożeństwo po którym uformował się pochód, który przeszedł do grobu Nieznanego Żołnierza. Przy dźwiękach hymnu Narodowego nastąpiło uroczyste złożenie wieńca na grobie Nieznanego Żołnierza poczem odbyła się defilada, którą przyjął gen. Skierski w tow. prezesa związku wicewojewody Nakoniecznikoff-Klukowskiego oraz gen. Woyno-Sołohuba. Po uroczystości delegacja związku udała się do Belwederu gdzie wpisała się do księgi audjencjonalnej z wyrazami holdu dla Marsz. Piłsudskiego.

Przyjacielskie kroki Anglii i Francji w celu złagodzenia zatargu abisyńskiego

Paryż, 12. 5. (Pat.) Agencja Havasa donosi z Londynu. Rząd brytyjski i francuski mają wkrótce dokonać przyjacielskiego demarche wobec rządu włoskiego celem zapobieżenia komplikacjom w sporze włosko-abisyńskim i skłonić Mussoliniego do załatwienia noty z jaką ostatnio cesarz Abisynji zwrócił się do rządu włoskiego, domagając się zastosowania procedury arbitrażowej i konylacji w myśl traktatu włosko - abisyńskiego. W Brytanji pragnie, aby rząd włoski utulił utworzenie mieszanej komisji arbitrażowej, na którą w zasadzie zgodziłyby się obie strony.

Zgon uczonego

Frankfurt n. M., 12. 5. (Pat.) Zmarł tu w wieku lat 77 prof. Wilhelm Kolle, wynalazca szczepionki przeciwko cholercie i tyfusowi.

Katastrofalne upały w Palestynie

Ogromne upały nawiedziły w dniach ostatnich Palestynę. W okolicach Tel Aviv temperatura w cieniu dochodziła do 43 st. C w słońcu do 52 st. C., w okolicach Tyberjady 51 st. C w cieniu i do 62 w słońcu. Wiele przytem gorący wiatr południowo - wschodni z pustyni, zwany tu „Hamsin”. Zaszło wiele wypadków porażenia. Praca jest bardzo utrudniona. Ludność przeważnie spędza noce nad morzem.

Z ostatniej chwili

Balon „Poznań” wylądował w powiecie wrocławskim

W godzinach wieczornych otrzymaliśmy telefoniczną wiadomość z Wrocławka, że balon „Poznań”, o którego starcie w Toruniu piszemy na innym miejscu, wylądował pomyślnie o godz. 20.15 na polach majątku Niemowego w odległości 7 km. od stacji kolejowej Czerniewice w pow. wrocławskim.

Przy pomocy miejscowej ludności powłoka balonu i koszy zostały spakowane i wysłane koleją do Torunia, dokąd też udali się lotnicy po krótkiej gościnie u pp. Siniarskich, właścicieli majątku Niemowego.

Obszerny reportaż z przebiegu lotu zamieścimy w numerze następnym.

brażeń wewnętrznych i zewnętrznych, m. in. zgniecenie klatki piersiowej, na skutek których Sikorski nie odzyskał przytomności w nocy na niedzielę zmarł.

Obecnie Komisarjat IV PP, na terenie którego zdarzył się wypadek, przeprowadza dochodzenia mające ustalić przyczynę stoczenia się samochodu. Przypuszczalnie auto było nienależycie zahamowane, a ponad to jak twierdzą świadkowie — kierowca nie wyłączył również silnika. Decydujący głos w tej sprawie mieć będą niewątpliwie rzeczoznawcy.

Najlepszą bronią przeciw lotnictwu wroga — to własne potężne lotnictwo.

Sport i Kultura Fizyczna

Nr. 19

Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy

Rok VI

Reprezentacja piłkarzy polskich

przegrywa z austriackimi zawodowcami

Wiedeń, 12. 5. (PAT.) W niedzielę rozegrany został w Wiedniu mecz piłkarski Polska—Austria. Mecz zakończył się zwycięstwem Austrii 5:2 (3:1).

Gra wykazała przez cały czas przewagę Austriaków, którzy z wyjątkiem krótkich okresów panowali całkowicie nad boiskiem. W reprezentacji polskiej brak było porozumienia między poszczególnymi liniami drużyny. Wszystkie ataki Polaków nie miały charakteru pełnej akcji lecz sporadycznych wypadów. Fontowicz w bramce był przez cały czas zatrudniony. Naogół wywiązał się on dobrze ze swego zadania. Obronił on wiele niebezpiecznych strzałów pod bramką polską, dwukrotnie został wepchnięty do bramki razem z piłką. Obrona Bułanow i Michalski stała na wysokości zadania. Pomoc ofiarna, ale z mało szybkością. W ataku dobrze grała jedynie prawa strona Riesner i Matjas.

U Austriaków najlepszą częścią drużyny był atak. Prowadzenie zdobył Hahneman w 11 min. W 26 min. z zamieszania podbramkowego Vogel II podwyższył wynik do 2:0. Trzecia bramka dla austriaków pada w cztery min. później przez Hahnemana. Na minutę przed końcem pierwszej połowy Matjas strzela pierwszą bramkę dla Polaków. Po zmianie pół już w pierwszej minucie Austriak Peser zdobywa 4 bramkę. W kilkanaście minut później Matjas uzyskuje drugi punkt dla Polaków. Wreszcie w 26 min. Vogel ustala wynik dnia.

Hiszpanja — Niemcy 2:1

Kolonja, 12. 5. (Pat.) W Kolonji rozegrano sensacyjny mecz piłkarski między państwami Hiszpanja — Niemcy. Zwyciężyła Hiszpanja 2:1 (2:1). Jest to pierwsza klęska piłkarskiej reprezentacji Niemiec w ostatnich latach. Meczowi przyglądało się zgóra 75 tys. widzów.

Bieg kolarski Sokola w Toruniu

W dniu 12 maja rb. odbył się w Toruniu bieg kolarski na przestrzeni około 50 km zorganizowany przez „Sokół”.

Start odbył się o godz. 15 na Szosie Chełmińskiej przed Ogródkami Jordanowskimi gdzie była również meta. Trasa biegu prowadziła przez Lubiankę, Rzęczkowo i Złą Wieś z powrotem do Torunia. Silny wiatr utrudniał częściowo bieg. Jako pierwszy przybył do mety Landmeser w czasie 1.48,19 godziny, drugi Jabłoński czas 1.50,35 trzeci Karciński.

Tenisowy sukces Stogowskiego w Bydgoszczy

W niedzielę odbyły się w Bydgoszczy rozgrywki tenisowe pomiędzy TKLT Toruń a BKS Bydgoszcz z wynikiem remisowym 6:6. Dużym sukcesem toruńczyków było spotkanie Stogowskiego z Laszkiewiczem. Wyniki z poszczególnych spotkań były następujące: (na pierwszym miejscu wymieniamy graczy TKLT) Stogowski — Laszkiewicz 6:1 6:3; Bojanowski — Alvensleben 6:2 4:6 6:2; Herdegen — Michnik 6:2 6:3; Malinowski — Letowicz 6:1 3:6 4:6; Kowalski — Figurski 4:6 4:6; Kostecki — Sypniewski 6:4 4:6 6:2; Tomaszewska — Głowacka 2:6 1:6; Jankiewiczówna — Nierlangowa 7:5 6:2; Stogowski Bojanowski — Laszkiewicz Letowicz 6:3 2:6 5:7; Herdegen Kostecki — Figurski Alvensleben 6:4 10:8; Tomaszewska Herdegen — Głowacka Laszkiewicz 1:6 1:6; Jankiewiczówna Bojanowski — Siodłówna Figurski 2:6 8:10.

Sukces Jędrzejowskiej w Wiedniu

Wiedeń 12. 5. (PAT.) Na międzynarodowych mistrzostwach Austrii Jędrzejowska odniosła nowy sukces zdobywając wraz z Deutschem mistrzostwo Austrii w grze podwójnej pań. W finale para Jędrzejowska Deutsch pokonała parę Wolf, Kraus 7:5 6:2 W grze mieszanej para Jędrzejowska, Delbano uległa w finale parze Wolf, Haberl 3:6 1:6. W grze pojedynczej pań mistrzostwo zdobył Włoch Palmieri.

Bokserzy kująwscy w Krakowie

Kraków 12. 5. (PAT.) Rozegrany w niedzielę mecz bokserski między drużyną Wawelu i drużyną inowrocławskiej Cujawji zakończył się zwycięstwem krakowian 9:7.

Meczowi przyglądało się mimo niepewnej pogody przeszło 20 tys. widzów.

Węgry — Austria 6:3

Budapeszt, 12. 5. (PAT.) Rozegrany tu w niedzielę mecz piłkarski między drużyną reprezentacyjną Węgier a drugą reprezentacją Austrii zakończył się zwycięstwem Węgrów w stosunku 6:3 (3:2).

Święto sportowe

Szkoły Podchorążych Art. w Toruniu

W dniach 11 i 12 maja rb. w ramach święta sportowego Szkoły Podchorążych Artylerji w Toruniu, odbyły się zawody lekkoatletyczne, w szermierce, oraz grach sportowych o mistrzostwo Szkoły Podchorążych.

W sobotę odbyły się eliminacje w grach sportowych oraz zawody szermiercze w szabli. Zwyciężył pchor. Burbon, drugi pchor. Zieliński, trzeci pchor. Rutkowski.

W niedzielę po oficjalnym otwarciu zawodów przez p. pułk. Luśniaka, nastąpił efektowny pokaz gimnastyczny wykonany przez 200 podchorążych zyskując powszechny aplauz.

W finale biegu na 100 m. zwyciężył pchor. Kędziński w czasie 12,2 sek., drugi pchor. Barbacki o pierś, trzeci pchor. Husarski.

W pchnięciu kulą pierwsze miejsce zajął pchor. Trojanowski rzutem 10,97 m., na dalszych miejscach pchor. Urban i Maciaszczyk.

Skok wzwyż zakończył się zwycięstwem utalentowanego sportowca pchor. Tazbira, który przekroczył 152,5 m., drugi pchor. Husarski, trzeci pchor. Sokółowski.

Bieg 400 m. przyniósł zwycięstwo pchor. Lipińskiemu w czasie 60 sek., drugi pchor. Popiławski, trzeci pchor. Moszczeński.

Lekkoatletyczne zawody pań i panów

odbędą się w Bydgoszczy dnia 26 bm.

Dnia 26 maja odbędą się w Bydgoszczy na Stadionie Miejskim główne mistrzostwa Pomorza pań i panów. Początek zawodów o godz. 8.30 rano.

Konkurencje pań: biegi 60, 100, 200, 800, 800, 1500, 5000, 110 i 400 płotki, 4x100 i 4x400, skoki w dal z rozbiegiem i z miejsca wzwyż, rzuty kulą, dyskiem, oszczepem.

Konkurencje panów: biegi 100, 200, 400, 800, 1500, 5000, 110 i 400 płotki, 4x100 i 4x400, skoki w dal, wzwyż, o tyczce; rzuty

VIII międzynarodowe zawody konne w Warszawie

zgrupują na starcie elitę jeździecką Europy

Tegoroczne VIII Międzynarodowe Zawody Konne w Warszawie odbędą się na stadionie w Łazienkach w czasie od 1 do 10 czerwca rb. Zawody odbywają się, jak corocznie, pod protektoratem p. Prezydenta Rzeczypospolitej i pod honorową prezesurą p. Marszałka Piłsudskiego.

Na zawody zgłoszony już został przyjazd drużyn włoskiej, austriackiej i niemieckiej, która zdobyła w roku zeszłym puchar narodów i nagrodę Marsz. Piłsudskiego. Pewny jest również udział ekipy francuskiej, który uzależniony był od rewanżowego wyjazdu naszych jeźdźców do Vichy; wobec zdecydowanego udziału naszych jeźdźców w zawodach francuskich, przyjazd tej ekipy zdaje się nie ulegać wątpliwości.

Ponadto spodziewane są zgłoszenia ekipy bądź poszczególnych jeźdźców ze Szwecji, Lotwy i Jugosławii. Prowadzone są również pertraktacje w sprawie przyjazdu ekipy tureckiej, która w ostatnim pucharze narodów w Nicei zajęła za szczytne szóste miejsce, wyprzedzając o trzy miejsca drużynę francuską.

Puchar narodów rozegrany będzie w dniu 6 czerwca. Ogólna suma nagród pieniężnych wynosi około 80.000 zł., ponadto ufundowanych zostało wiele nagród honorowych.

Narodowy bieg naprzelaj w Warszawie

Warszawa, 12. 5. (PAT.) Na terenie lotniska mokotowskiego odbył się w niedzielę narodowy bieg na przelaj. W biegu tym nie wzięli udziału najlepsi nasi długodystansowcy. Przebywają oni obecnie w obozie przedolimpijskim w CIWF na Bielanach. Kierownictwo Instytutu nie zezwoliło tym zawodnikom na branie udziału w biegu. Pierwsze miejsce w konkurencji dla stowarzyszonych na dystansie 7 km. zajął Wasilewski Warszawianka w czasie 24,5. Drugie Przybyłko „Skra”, trzecie Romanowski. Ogółem startowało 50 zawodników. W biegu na 5 km. dla niestowarzyszonych pierwsze miejsce zajął Bodała w czasie 16 min. 6 sek. W biegu tym startowało 40 zaw. Bieg wygrał Janczewski 11,55.

Piłka nożna

ŚLĄSK — LWÓW 5:2 (0:2).

Katowice 12. 5. (PAT.) W niedzielę rozegrano w Katowicach międzyokręgowy mecz piłkarski Łwów — Śląsk. Zwyciężyli Ślązacy 5:2 (0:2). Lwowianie grali dobrze przez pierwsze pół godziny, potem opadli na siłach i oddali inicjatywę Ślązacom. W pierwszych 15 min. Łwów prowadził 2:0 wykładając olbrzymią przewagę pod koniec pierwszej połowy meczu Ślązacy rozegrali się.

WARSZAWA — ŁÓDŹ 2:1 (1:1)

Łódź 12. 5. (PAT.) W niedzielę w meczu międzymiastowym Warszawa Łódź, zwyciężyła Warszawa w stosunku 2:1 (1:1). Bramki strzelili dla Warszawy Łysakowski i Skrzypczak. Dla Łodzi honorowy punkt zdobył Herbstreich. Widzów około 3 tys. Sędziował Andrzejak.

KRAKÓW — POZNAŃ 6:2 (4:2)

Poznań 12. 5 (PAT.) Na stadionie miejskim w Poznaniu odbył się w niedzielę międzymiastowy mecz piłkarski Kraków — Poznań. Zesłużone zwycięstwo odniosła drużyna krakowska 6:2 (4:2). Krakowianie górowali techniką i taktyką.

„POLONJA” BYDGOSZCZ — „UNJA” TCZEW 4:1 (3:1).

Z serji rozgrywek piłkarskich o mistrzostwo A-klasy pomorskiej odbyły się wczorajszej niedzieli w Bydgoszczy na stadionie zawody pomiędzy miejscową „Polonią”, a drużyną piłkarską K. S. K. P. W. „Unja” Tczew. W wyniku walki, utrudnionej znacznie z powodu silnego wiatru — zwycięstwo odniosła znacznie lepsza „Polonia” w stosunku 4:1 (do przerwy 3:1).

Bramki dla zwycięzców strzelili: Świątkowski jedną, Kimmel — dwie i czwartą Michalski z jedenastki. Dla „Unji” jedyny punkt zdobył Zygfryd Kuchciński. Sędziował dobrze p. Gumowski z Torunia.

GRYF — PEPEGE 1:0.

Grudziądz, 12. 5. (PAT.) Dziś odbył się w Grudziądzu mecz piłkarski o mistrzostwo Pomorza pomiędzy toruńskim Gryfem a Pepegem z Grudziądza. Mecz zakończył się zwycięstwem Gryfu 1:0 (1:0). Zwycięską bramkę strzelił Wyczyński z karnego.

TKS 29 — SOKÓŁ (BYDGOSZCZ) 2:0

W niedzielę dnia 12 maja rb. na stadionie wojskowym w Toruniu odbyło się spotkanie piłkarskie o mistrzostwo klasy A Okr. Pomorskiego zakończone zwycięstwem TKS nad słabo grającym zespołem Sokola bydgoskiego w stosunku 2:0 do przerwy 1:0.

Wiosenne mistrzostwa Pomorza w siatkówce i koszykówce

Okręgowy Związek Gier Sportowych w Toruniu zarządził rozegranie powyższych meczów w terminach przez siebie wyznaczonych. Gry odbywały się w czasie tygodnia jak i niedzielę w „Ogródkach Jordanowskich”. Poszczególne wyniki mistrzostw:

Drużyny żeńskie:
Sokół Toruń — OPWK Toruń 2:0; WKS Gryf — Sokół Toruń 2:0; WKS Gryf — OPWK Toruń 2:1. Rewanżowe spotkania dały wyniki następujące: Sokół Toruń — OPWK Toruń 2:0; WKS Gryf — Tokół Toruń 2:0; Gryf — OPWK Toruń 2:1

W Toruniu bawili drużyny grudziądzkie które rozegrały spotkania z miejscowymi drużynami żeńskimi: Sokół Grudziądz — Sokół Toruń 2:0. Sokół Grudziądz, dotychczasowy mistrz Pomorza musiał ulec dobrze zapowiadającej się drużynie WKS Gryf w stosunku 1:2.

GRY SPORTOWE

W ubiegłą niedzielę rozegrano w Toruniu w Ogródkach Jordanowskich przed południem spotkanie w siatkówkę o mistrzostwo Pomorza, które zakończyło się niespodziewanym zwycięstwem KS „Pomorzanin” nad Sokolem toruńskim w stosunku 2:1.

kulą, dyskiem, oszczepem, młot.

Zgłoszenia wraz z wpisem 0,25 zł. od konkurencji i 1.— zł. od sztafety należy nad syłać do przewodniczącego Komisji Sportowej p. J. Głowackiego, Bydgoszcz, ul. Nowodworska 55, m. 7 do dnia 19 maja. Startować mogą tylko zawodnicy należący do P. Z. L. A.

Zgłoszenia po terminie nie będą uwzględnione.

O godzinie 18 spotkały się drużyny KS „Pomorzanin” i WKS „Gryf” w decydującym spotkaniu o mistrzostwo koszykowe Pomorza. Gra bardzo ciekawa przyniosła zwycięstwo Gryfowi 33:24 koszów.

Publiczności około 300 osób.

Mecze w koszykówce

WKS Gryf — mistrz Pomorza traci 2 pkt. WKS Gryf — KPW Pomorzanin 19:21.

Rewanżowe spotkania w siatkówce męskiej.

KPW Pomorzanin ponownie pobili mistrza Pomorza WKS Gryf 2:1 Pierwszą połowę wygrywa Gryf W drugiej połowie KPW rozgrywa się i wygrywa 15:4. Trzecią połowę po równorzędnej grze wygrywa KPW. W drużynie KPW wyróżnił się Betlejewski Sokół — KPW Pomorzanin 2:0.

Rewanżowe spotkanie Sokół — KPW Pomorzanin, wygrywa spotkanie KPW 2:1. Faworyt mistrzostw Sokół przegrywa z drużyną KPW.

Zawody motocyklowe w Bydgoszczy

Mistrzostwo miasta zdobył członek Zw. Strzeleckiego Pokolm

Na torze zułowym stadionu miejskiego odbyły się wczoraj doroczne wyścigi motocyklowe o mistrzostwo miasta. Na starcie stanęło zgóra 20 maszyn, z czego 13 z Bydgoszczy, reszta z Grudziądza, Warszawy, Białej, Sosnowca, Chorzowa, Bielska i Poznania.

W kat. 250 cm. 1-sze miejsce zdobył Pokolm 5,48 na Rudge, drugie von Hav (KMB). W kategorii 500 cm pierwszy Kunkiel (KMB) na Rudge 5,45,25, drugie w. Hav.

W kat. maszyn wyścigowych pierwszy

Breslauer (Sosnowiec) na Velocet 5,23, drugi Weyl (Unja Poznań).

W biegu maszyn z przyczepkami pierwszy Scherle (KMB) na Excelsior 500 cm.

Zwycięstwo w handicapie i tytuł mistrza m. Bydgoszczy zdobył Pokolm (Zw. Strzel. Bydgoszcz) na Rudge 250 cm. i czasie 5,47 przed Kunkielem. Mistrz Polski Krysta (Biała) musiał się z biegu wycofać z powodu defektu maszyny. Organizacja biegów spoczywająca w rękach Motocyklowego Klubu Bydgoszcz była wzorowa.

Na ziemiach Pomorza

Toruń pod znakiem lotnictwa Wielkie zainteresowanie publiczności XII Tygodniem L. O. P. P.

Niedziela minęła w Toruniu pod znakiem lotnictwa, gdyż była pierwszym dniem obchodu XII Tygodnia Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej.

Uroczystości rozpoczęły się zasadniczo już w sobotę. Po południu udekorowano domy prywatne i gmachy publiczne chorągiewkami o barwach państwowych, miejskich (biało-niebieskie) i L. O. P. P. (biało-żółte). Wieczorem, o godz. 19.40, na Staromiejskim Rynku do licznie zebranej publiczności o raz organizację toruńskich przemówił z balkonu ratusza sekretarz Miejskiego Komitetu L. O. P. P. p. Grabowski, przedstawiając cele i zadania Ligi. Następnie oddziały wojskowe i miejscowego P. W. przy dźwiękach orkiestr przemaszerały przez ulice miasta.

NABOŻEŃSTWO I POCHÓD PRZEZ MIASTO.

W niedzielę między godz. 10 a 13 odbyła się zbiórka uliczna na rzecz L. O. P. P. O godz. 12 w kościele garnizonowym odbyła się na intencję L. O. P. P. uroczysta msza św., w której wzięli udział przedstawiciele władz, urzędów, organizacji oraz oddziałów wojskowych i P. W., drużyn O. P. G., Czerwonego Krzyża i tłumy wiernych.

Po nabożeństwie oddziały wojskowe, P. W., drużyny Obrony Przeciwgazowej, ratownicze P. C. K., oraz członkowie miejskich kół L. O. P. P. przemaszerały z orkiestrą 63 p. p. i K. P. W. przez ulice śródmieścia. W pochodzie niesiono kilkanaście transparentów z hasłami propagującymi L. O. P. P.

Zapowiedziany w programie propagandowy lot samolotów nad miastem został odwołany. O godz. 12.30 w kinie „Mars” wyświetlono propagandowy film lotniczy p. t. „Światła w ciemnościach”.

PIERWSZY SAMOŁOT AEROKLUBU POMORSKIEGO.

Główne uroczystości odbyły się po południu na lotnisku 4 p. l. Niestety, z powodu silnego wiatru, musiano znowu zmienić program. Nie odbyły się loty szybowcowe, a wzlot balonu przełożono na godz. 17. Poza tem przykrą niespodzianką był wydany nieprzewidziany w sobotę po południu zakaz wpuszczania publiczności na lotnisko. A szkoda, bo przed bramą 4 p. l. zgromadziły się tłumy publiczności, które dowiedziawszy się dopiero na miejscu o zakazie wstępu na lotnisko, z rozgoryczeniem powróciły do miasta.

Na lotnisko wpuszczano tylko przedstawicieli władz i prasy oraz wojskowych. Przed hangarami stały już dwa piękne samoloty turystyczne typu R. W. D. 8, przyznane Pomorzu za składki zebrane na Challenge 1934 r.

O godz. 14.30 na lotnisko zaczęli przybywać przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych oraz władz L. O. P. P. z pp. inspektorem armii i zarazem prezesem Aeroklubu Pomorskiego gen. dyw. Norwid-Neugebauerem, dowódcą O. K. VIII gen. bryg Thommee, wicewojewodą pomorskim i prezesem okręgu pomorskiego L. O. P. P. Starzyńskim, wiceprezesem Dyrekcji Kolejowej inż. Götler-Girtlerem, prezydentem miasta Boltem, prezesem Radłowskim, dowódcą 4 p. l. ppulk. dypl. Kuźmińskim, dowódcą 1 baonu balonowego mjr. dypl. Kamińskim i ks. prob. dr. Jankiem na czele.

O godz. 15 na lotnisko przylecieli niespodzianie z Aeroklubu Gdańskiego na samolocie R. W. D. 5 instruktor - pilot Aeroklubu p. Benetkiewicz i szef techniczny klubu p. Jereczek. Lotnicy wylecieli o godz. 9 rano z Gdańska i przez 6 godzin odbyli bez lądowania lot propagandowy po Pomorzu, rozrzucając na wsie i miasteczka ulotki, propagujące L. O. P. P.

Punktualnie o godz. 15.15 ks. prob. dr. Jank dokonał poświęcenia obu samolotów, a następnie p. wicewojewoda Starzyński jako przedstawiciel głównych władz L. O. P. P. przekazał jeden samolot p. gen. Norwid-Neugebauerowi, jako prezesowi Aeroklubu Pomorskiego, drugi zaś p. kpt. Krukierkowi, jako przedstawicielowi Komisarza Generalnego R. P. w Gdańsku p. min. Papce i prezesa Aeroklubu Gdańskiego p. pulk. Rosnera. Równocześnie p. wicewojewoda wygłosił przemówienie, które dajemy poniżej.

PRZEMÓWIENIE P. WICEWOJEWODY STARZYŃSKIEGO.

Panie Generale, Panie Kapitanie, Panie i Panowie!

Imieniem Zarządu L. O. P. P. Okręgu Pomorskiego mam zaszczyt przekazać Panom jako Prezesom Aeroklubu Gdańskiego i Pomorskiego te oto 2 samoloty R. W. D., które są wytworem wysiłku i mózgów polskich konstruktorów, wysiłku mięśni polskich robotników oraz wysiłku ofiarności finansowej społeczeństwa pomorskiego.

Niechaj samoloty te, powierzone w dniu dzisiejszym pieczy Panów, służą celowi, który przyspiesza ich fundatorom, tj. idei rozwoju polskiego lotnictwa sportowego na Pomorzu i na Wvbrzeżu.

Niechaj samolot ofiarowany Aeroklubowi Gdańskiemu powiększy stan sprzętu posiadane już przez Aeroklub Gdański, przyczyniając się do ożywienia działalności tej placówki propagandowej polskiej na terenie Wolnego Miasta Gdańska i całego naszego wybrzeża morskiego.

Niechaj samolot ofiarowany w dniu dzisiejszym Aeroklubowi Pomorskiemu umożliwi ostateczne zorganizowanie tego klubu i rozpoczęcia jego pracy na całej pozostałej części naszego Województwa.

Dzień dzisiejszy jest dla nas świętem podwójnym. Z jednej bowiem strony obcho-

Aerokluby polskie są klubami skupiającymi w swych szeregach nieliczne grupy członków, rekrutujące się przeważnie z p.śród kół lotników wojskowych.

Tego rodzaju stan naszego lotnictwa sportowego musimy uznać za niezadawalający. Musimy dążyć wszelkimi siłami do tego, aby sport lotniczy w Polsce spopularyzować, tak, aby ogarnął on jaknajliczniejsze rzesze naszego społeczeństwa, aby się stał on jeśli już nie tak popularny jak np. sport piłki nożnej, to przynajmniej tak jak wioślarstwo, kajakerstwo, czy jazda konna.

Zadania tego nie spełnią Aerokluby sa-

Drużyna ratunkowa przeciwgazowa (u góry) i organizacje cywilne (u dołu) w pochodzie propagandowym na ulicach Torunia. — Z lewej afisz propagandowy z wizerunkiem kpt. Bajana.

dymy dziś faktyczne narodziny Aeroklubu Pomorskiego, z drugiej zaś w dniu dzisiejszym rozpoczynamy na terenie naszego Okręgu L. O. P. P. sezon „Tygodnia LOPP” w ciągu którego zamierzamy potroić nasze wysiłki w kierunku dalszego popularyzowania naszych celów, zjednywania nowych członków i potęgowania ofiarności społeczeństwa na cele obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej naszego Państwa.

Połączenie tych obu uroczystości w jedną nie jest rzeczą przypadku. Sport lotniczy w Polsce, mimo świetnych zwycięstw odniesionych w czasie dwu ostatnich Challengeów przez śp. kapt. Żwirkę i kpt. Bajana, mimo wspaniałych wyników konstrukcyjnych osiągniętych przez polskich konstruktorów z nieodżałowanej pamięci inż. Wigurą na czele jest w stosunku do mocarstwowego stanowiska Polski bardzo słabo rozwinięty. Jest on niejako sportem nielicznej rzeszy u przywilejowanych. Warunki rozwojowe sportu lotniczego w Polsce są dziś niestety trudne.

Spopularyzowanie myśli konieczności rozbudowy lotnictwa sportowego w Polsce może dokonać tylko taka organizacja, której struktura potrafi sięgnąć bardzo głęboko w teren, która siecią swych komórek organizacyjnych potrafi dotrzeć do każdej miejscowości, która potrafi przeniknąć do każdej chaty wiejskiej, do każdej izby robotniczej, która jest zdolna rozpłomić serce dziecka na ławie szkolnej.

Zadania tego podjęła się i przeprowadza konsekwentnie Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej.

Czy i jak się to jej udaje, niech świadcza wyniki z dwu lat ostatnich.

Zeszłoroczny apel Komitetu Żwirki i Wigury przynosi z terenu Okręgu pomorskiego 46.000 złotych składek na cele challenge'owe, na którą to umę składają się przeważnie składki groszowe najbiedniejszych ofiarodawców.

Na tegoroczny apel Federacji Związku Obrońców Ojczyzny, wystosowany z okazji

imienin Pa. Marszałka Piłsudskiego społeczeństwo pomorskie deklaruje na cele rozbudowy lotnictwa ponad 100.000.

Cyfry te świadczą, że akcja propagandowa rozwinięta przez L. O. P. P. rozpoczęła wydawać plon coraz obfitszy. Społeczeństwo pomorskie zrozumiało potrzebę rozbudowy lotnictwa sportowego i wykazało wielką w tym kierunku ofiarności, świecąc pod tym względem przykładem innym dzielnicom Polski.

Wierzę, iż rozpoczynany w dniu dzisiejszym sezon tygodni L. O. P. P. da tego dalsze dowody. Wierzę, iż dzisiejsza uroczystość przekazania 2 samolotów, ufundowanych przez społeczeństwo pomorskie, Aeroklubom Gdańskiemu i Pomorskiemu, świadczą dobitnie o tem, że ofiary te nie idą na marne, przyczyni się wysoce do dalszej ofiarności na cele naszej organizacji.

Wierzę wreszcie, że samolot, ufundowany w ten sposób i przekazany Aeroklubowi Pomorskiemu przez społeczeństwo pomorskie w przeddzień narodzin tego Klubu stanie się dla Aeroklubu Pomorskiego imperatywem jego powstania oraz potężnym bodźcem do jego rozwoju. Zapewniam Cię Panie Generale i Prezesa Aeroklubu Pomorskiego, że Zarząd Okręgu Pomorskiego L. O. P. P. dołoży wszelkich starań, aby dla Aeroklubu Pomorskiego ufundować w ciągu roku bieżącego jeszcze jeden samolot.

Resztę wysiłków skoncentrujemy w kierunku rozwoju szybownictwa, które uważamy za przedwstępny warunek należytego rozwoju sportu lotniczego.

Proszę Panów Panie Generale i Panie Kapitanie o przyjęcie ufundowanych samolotów.

Po wicewojewodzie zabrali głos p. gen. Norwid-Neugebauer i kpt. Krukierk, którzy w imieniu swych Aeroklubów złożyli przedstawicielom L. O. P. P. podziękowanie za ofiarowane klubom samoloty.

Następnie odbyły się loty pasażerskie nowymi samolotami. Pierwszy wzbil się w powietrze samolot z p. gen. Thommee. Jeden z następnych lotów odbył z sekretarzem Aeroklubu Pomorskiego por.-pilotem Orzechowskim współpracownikiem naszego pisma.

Po lotach pasażerskich pp. Benetkiewicz i Jereczek na R. W. D. 5 a wiceprezes Aeroklubu Gdańskiego pilot p. Matheus na nowo otrzymanym R. W. D. 8 odlecieli z powrotem do Gdańska.

„POZNAŃ” WZBIL SIĘ W POWIETRZE.

Z lotniska wszyscy goście udali się do hangaru 1 baonu balonowego, gdzie już szykowane do wzlotu balon kulisty „Poznań”.

Przed godz. 17 w koszu balonu zajęli miejsca pp. kpt. Peterek i kpt. Janicki z 4 p. l. p. por. Kasprzycki z 1 baonu, który pilotował balon i współpracownik naszych wydawnictw p. red. Wiktor Mielnikow. Punktualnie o godz. 17 na rozkaz, szeregowcy, trzymający balon na uwięzi, puścili linki.

„Poznań” wzbil się prędko w górę, a ponieważ dał silny wiatr północno - zachodni balon poszybował w kierunku na Łódź.

Do chwili oddania numeru pod prasę nie otrzymaliśmy jeszcze wiadomości o lądowaniu balonu. Jest możliwe, że lotnicy opuścili się przed zmierzchem w okolicy niezamieszkałej, z której nie mogli nas zawiadomić o swem lądowaniu.

KIERMASZ I DANCING.

Pierwszy dzień „Tygodnia L. O. P. P.” zakończył kiermasz w „Tivoli” przy ul. Bydgoskiej oraz dancing w tym samym lokalu.

W rezultacie pierwszych dni propagowania L. O. P. P. osiągnął cel. Zainteresowanie publiczności wszystkimi imprezami było olbrzymie.

Uczmy się latać! Potęgą w powietrzu — to spokój na ziemi.

Nauczycielstwo przy stole obrad

Zjazd obwodu toruńskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego odbył się wczoraj w stolicy Pomorza

W niedzielę odbył się w Toruniu doroczny walny zjazd obwodu toruńskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Obrady zjazdu rozpoczęły się o godz. 9.30 w Białej Sali Dworu Artusa. Zagał je prezes obwodu toruńskiego Związku p. prof. Babinicz, witając pp. toruńskiego wicestarostę powiatowego mgr. Kowalskiego, wiceprezesa Rady Wojewódzkiej BBWR. mgr. Schaba, przedstawiciela kuratora okręgu szkolnego poznańsko-pomorskiego wzytatora Godeckiego, wiceprezesa zarządu głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego p. sła Nowickiego, inspektora szkolnego Seiba, reprezentantów toruńskich organizacji społecznych oraz przybyłych 115 delegatów obwodu toruńskiego Związku.

Następnie zabierali kolejno głos p. mgr. Schab, instruktor oświaty pozaszkolnej powiatu toruńskiego p. Myjak, dyrektor Związku Zachodniego w Toruniu p. Olech i referent wychowania obywatelskiego Związku Strzeleckiego p. Góra.

Zkolei p. poseł Nowicki w dłuższym referacie mówił o pracy społecznej i zawodowej nauczyciela, o jego prawach i obowiąz-

kach, przedstawił cele i zadania Związku, oraz poddał analizie ostatnie reformy w szkolnictwie. Po referacie p. posła Nowickiego przewodniczący zarządził 10-minutową przerwę.

Po przerwie przewodniczący otworzył dyskusję nad referatem p. posła Nowickiego, w której wypowiadali się w atmosferze serdecznej i wzajemnego zaufania przedstawiciele niemal wszystkich ognisk. Wyjaśnień udzielał pp. poseł Nowicki, Kopeć, prof. Babinicz oraz serdecznie przez wszystkich obecnych powitany p. insp. T. Seib.

W dalszym ciągu powzięto szereg uchwał dotyczących ożywienia i usprawnienia pracy organizacyjnej na tutejszym terenie. Powołano do życia komisję obwodową w składzie pp. Dobrowolskiego, Babinicza i Szkarłata. W związku zaś z zatwierdzeniem nowego statutu Związku, delegatem zarządu okręgowego na Pomorze mianowany został prof. Babinicz.

Na uwagę zasługuje fakt, że z organizacją, przy których afiliowany jest ZNP. najzupełniej ustosunkowały się na terenie Torunia Polski Związek Zachodni i Liga Mor-

ska i Kolonjalna.

Należy zaznaczyć, że od 1 stycznia br. Związek płaci centralnie za swoich członków do innych organizacji społecznych 200 tysięcy złotych, tak więc nauczyciel-związkowiec oprócz rzetelnej i sumiennej pracy w terenie wydatnie wspiera i materialnie pokrewnie organizacje społeczne. Moment ten podkreślił przewodniczący w swoim przemówieniu końcowym wywołując obecnych do konsolidacji wewnętrznej na gruncie ideologii związkowej.

Po uchwaleniu szeregu wniosków natury organizacyjnej przewodniczący zamknął o godz. 15 oficjalną część obrad, dziękując pp. Nowickiemu, Kopećowi i insp. Seibowi za przybycie i wyczerpujące omówienie aktualnych zagadnień z życia szkolnictwa i nauczycielstwa.

Resztę dnia spędzono przy wspólnym obiedzie w serdecznej atmosferze koleżeńskiej.

Na zjazd — jak już zaznaczyliśmy — przybyło bardzo wiele delegatów, a jeden z celów jego organizatorów „rewija sił związkowych”, wypadła niezwykle okazale.

Sfery gospodarcze w Gdyni zdać winni egzamin swej dojrzałości

Dewaluacja guldena a konieczność uporządkowania warunków pracy portu gdyńskiego

Mimo wyraźnej wyższości cen w Gdańsku, która nastąpiła już w pierwszych dniach po spadku guldena, nastąpić musi mimo wszystko pewien rezultat jego dewaluacji, szczególnie w kosztach utrzymania mieszkańców Wolnego Miasta i to w drodze obniżenia się życiowego standardu.

Jasnym jest przecież, że w wypadku gdyby podwyżka cen sięgać miała dawnej stopy guldena w stosunku do polskiego złotego, to dewaluacja byłaby całkowicie bezcelowa.

Krok ten poczyniony był jednak przez miarodajne czynniki gdańskie napewno po należytem przemyśleniu tej sytuacji i tych skutków, które za sobą pociągają i nie ma powodów przypuszczenia, że ważne to posunięcie nie było celowym krokiem pewnego planu gospodarczego.

Dlatego też czynniki odpowiedzialne za dobrobyt Gdyni, zarówno jak i sfery gospodarcze naszego portu muszą nie tylko zdać sobie sprawę z sytuacji, ale czempredzej poczynić odpowiednie kroki, zapewniające Gdyni conajmniej te same warunki pracy, jakie istnieją w Gdańsku.

Lojalne, zgodne z obowiązującymi umowami pociągnięcie Rady Portu w Gdańsku uregulowało powstałą w dziedzinie opłat portowych sytuację przez zrewaloryzowanie gdańskich opłat portowych.

Ale sprawa opłat portowych będąca wprawdzie zagadnieniem ważnym i palącym nie wyczerpuje jednak tych czynników, które wpływają na dysproporcję kosztów kalkulacji w obydwóch portach.

Na koszt przeladunku towarów, tworzących w danym wypadku główne zagadnienie do rozwiązania, składają się rozmaite współczynniki, wśród których na pierwsze miejsce wysuwają się koszty utrzymania.

Nie trzeba nikogo przekonywać o tem, że Gdynia jest miastem stosunkowo drogiem. Na drożyznę gdyńską składa się cały szereg przyczyn. Jedną z pierwszych jest wysoki czynsz dzierżawny, stojący w jaskrawej dysproporcji z zarobkami ludności. Następnie wpływa na nią i ta okoliczność, że najbliższe okolice Gdyni nie są źródłem zaopatrywania jej w prowianty, wobec czego prawie wszystko sprowadza się z okolic dalszych, co pociąga za sobą wysokie koszty frachtowe.

Poza tem handel gdyński wykazuje poważne braki organizacyjne. Powaga chwili wymaga wyświetlenia wszystkich niedomagań organizacji handlu. Zbadać należy źródła tych niedomagań, czy to w zależności od czynników administracyjnych lub miejskich, czy też od organizacji handlowych z poza terenu gdyńskiego.

Należy określić również te niedocią-

gnięcia, których usunięcie jest w sferze wpływów i możliwości samego gdyńskiego kupiectwa. Sprawy te należałoby zrewidować i uporządkować jak najprędzej.

Byłoby godnym najgłębszego pożałowania, gdyby sfery gospodarcze Gdyni nie zdobyły się na wysiłek dla utrzymania gestji tych spraw w swoim ręku.

Jasne jest, że jeśli chodzi o obronę interesów Gdyni, to ostatecznie czynniki rządowe zastosują konsekwentnie wszystkie środki, które pozwolą im na utrzymanie żywotności swojej polityki morskiej. Jednakże całkowite oddanie tej ważnej dziedziny życia gospodarczego do uregulowania czynnikiem rządowym,

uważać by należało za konieczność ostateczną.

Sytuacja wytworzona skutkiem naglej dewaluacji guldena gdańskiego, nie jest bynajmniej powodem do paniki ze strony sfer gospodarczych Gdyni.

Przeciwnie uważać ją należy za chwilę, w której sfery gospodarcze zdać muszą egzamin swej dojrzałości i którą wykorzystać powinno do przeprowadzenia intensywnej akcji uporządkowania wielu dziedzin ich pracy.

Wiele bowiem dziedzin wymaga gruntownego uporządkowania. Wiele postulatów zrealizowanych być musi dla stworzenia normalnych warunków pracy w młodym porcie gdyńskim.

Doroczny zjazd Związku Towarzystw Restauratorów w Kościerzynie

W czwartek, dnia 23 maja br. odbędzie w Kościerzynie w Hotelu „Bazar” XII walny zjazd delegatów Związku Towarzystw Restauratorów, właśc. Hoteli i Kawiarń na Pomorzu z siedzibą w Toruniu, którego program i porządek obrad jest następujący:

W czwartek, 23 maja: godz. 8,30 rano — zbiórka delegatów w „Dworze Kościerskim”, u kol. Erlichmanna, godz. 9,00 uroczysta msza św. w Farze, godz. 10,00 śniadanie w „Dworze Kościerskim” wydane przez Towarzystwo Restauratorów w Kościerzynie, godz. 11,30 punktualnie otwarcie Zjazdu w sali „Bazar” przez

prezesa Związku p. Penkallę Leona.

1) Zagajenie i powitanie, 2) Ukonstytuowanie się prezydium i biura Zjazdu, 3) Wybór komisji wniosków, 4) Sprawozdanie: a) prezesa, b) sekretarza, c) skarbnika, d) komisji rewizyjnej. 5) Dyskusja i udzielenie pokwitowania ustępującemu Zarządowi. 6) Referaty. 7) Sprawozdanie komisji wniosków i dyskusja wraz z uchwałami. 8) Rezolucja Zjazdu. 9) Zamknięcie.

Godz. 16 — wspólny obiad w Hotelu Pomorskim. Karta uczestnictwa kosztuje 5 zł.

Teatr Morski powstaje na wybrzeżu

Bezpłatne przedstawienia na wsiach kaszubskich i przedmieściach Gdyni

Nie tak dawno założony Stały Ludowy Teatr Kaszubski w Wejherowie rozszerza swą działalność przez utworzenie filii z siedzibą w Gdyni, a pod dyktando artysty dramatycznego Helleńskiego z Teatru Kaszubskiego. Filja teatru w Gdyni nosić będzie nazwę Teatru Morskiego.

Zadanie tej nowej placówki kulturalnej na wybrzeżu będzie takie same jak Teatru Kaszubskiego, to jest dawanie bezpłatnych przedstawień we wszystkich dzielnicach

Gdyni i miejscowości wchodzących do obszaru Wielkiej Gdyni. Teatr Kaszubski zaś kontynuować będzie przy pomocy sił amatorskich akcję w całym powiecie morskim. Kierownictwo teatru obecnie w najważniejszych ośrodkach wybrzeża tworzy zespoły amatorskie, które służąc mają pomocą w występach amatorów wejherowskich. Inicjatorem obu teatrów jest inspektorat szkolny w Wejherowie.

Kuter motorowy „Hel 121” odnalazł się

Gwałtowny sztorm zapędził go do Stolpmuende

Kuter motorowy „Hel 121”, o którego zaginięciu na połowach dalekomorskich donosiliśmy, znalazł się nie jak początkowo poszukiwano w portach duńskich, lecz w porcie rybackim Stolpmuende w Niemczech.

Kuter dostał się w strefę gwałtownej burzy, z której zwycięsko wyszedł, na skutek jednak uszkodzenia przyrządów nawigacyjnych zbłądził i znalazł schronienie w rybackim porcie niemieckim w Stolpmuende.

Wynika z tego, że niepokój władz polskich o losy kutra był zupełnie zrozumiały, tem bardziej, że nie dawał o sobie znaku życia od 25 ub. m. Inspektor rybołówstwa w Helu p. Tallar drogą telefoniczną porozumiał się ze Stolpmuende i stamtąd otrzymał wiadomość, że kuter w ciągu tego tygodnia wróci do swego portu macierzystego w Helu. Przybycie jednak się zapewne opóźni, gdyż morze obecnie jest silnie wzburzone.

Wieczory teatralne

„Gwiazda filmu” Brunona Franke

odegrana poraz pierwszy w Teatrze Ziemi Pomorskiej dnia 11 maja 35 r.

Czuć już wiosnę wszędzie i z repertuaru teatralnego zawiąło wiosną, t. j. pokazano nam sztukę lżejszego autoramentu i — słusznie. Tytuł wprost pcha do teatru. Dowiemy się i to napewno tajemnic największych ulubieniec słuchaczy i widzów ekranu. Jakże ciekawy temat, co robi na codzień owa czarowna dama, pełna brylantów, sukien, no i... kochanków, czy jada same tylko ostrygi i pije szampana, czy może też nieraz zadowolony się śledziami, no i egzekutorem podatkowym. Ale jak dla mnie przynajmniej rzeczka najciekawszą byłaby odpowiedź, czy taka dama ma duszę i jaką?, czy umie tak poprostu jak ktokolwiek z nas myśleć i działać. Już dawno nie tylko komedia i powieść, ale także psychologia stwierdziła niezbicie, że zawody, nawet takie niegorączkowe, wybijają niezatarte piętno na życiu, a co dopiero świat teatralno-kinowy. Utało się także bardzo zresztą popularne, może i niezasadnione zdanie, że ludzie sceny i w życiu zawsze grają rolę. Nie godzą się z tem zdaniem autorzy, którzy za bohaterów lub

bohaterki obierają ludzi teatru lub kina. Jak do tej sprawy ustosunkował się Frank w „Gwieździe filmu”, a raczej Ninie, bo pod takim tytułem więcej jest znana ta sztuka, — zobaczymy.

Przedewszystkiem autor stawia zasadę, na którą nie wszyscy mogą się zgodzić, a nie zgodziliby się z pewnością przedewszystkiem aktorzy. Zasada ta mniej więcej wyglądałaby tak, do filmu nie trzeba zupełnie inteligencji, wystarczy twarz i dobry reżyser, który wszystko poda a resztę się w publiczność wzmówi. Nie znam się na kinie, ale, że w teatrze dzisiaj nie wystarczy zbyt ni brak wykształcenia, to jest rzecz pewna, jak i z drugiej strony nie trzeba powtarzać, że skończenie nawet doskonałej szkoły teatralnej bez warunków naturalnych na nic się nie przyda.

Na drugą tezę autora pisałbym się zupełnie, t. znaczy, że więcej warty lut szczęścia w życiu, niż pełne chwały życie sceniczne.

Te dwie tezy przeprowadza Frank dosyć ciężką ręką. Nina Doria, sławna wielkością filmowa, ma wszystko, coby można nazwać szczęściem w tem potocznym słowa znaczeniu, zażywa przedewszystkiem sławy, ma znaczną gażę, kochają się w niej wszyscy, tylko jedno w jej życiu szwankuje, to jest, że niema chwili na osobiste szczęście, a to

szczęście, to przecież szczęście nietylko jej, lecz i jej ukochanego męża. I przyjdzie taki moment, że trzeba będzie decydować, — czy szczęście życia, czy życie pełne rozgłosu i świetności? Rozstrzygnięcie padnie naturalnie na korzyść życia i wielka artystka w zaciszu podmiejskiego domku znajdzie tę prawdę życia, za którą tak wiele sław tęskni. Do takiego rozstrzygnięcia potrzeba byłoby tylko „drobności”, by mieć męża inżyniera, wybitnego fachowca, który sam jako mężczyzna obejmie ster życia w ręce, a żonie zapewni nietylko idylle, ale wspaniałe warunki życiowe. Sztuka miałaby większy sens, gdyby to podwójne życie aktorki było wprowadzone tylko w tym celu, by z nas dobrze zadzwierć, a wkońcu qui pro quo wyjaśnić. Cała ta komedia i tak mogłaby nawet zająć, gdyby nie jedna fatalna trudność techniczna, obie bohaterki Ninę Dorię i Stasię Walasikównę, gra ta sama aktorka, co jest rzeczą konieczną i nieuniknioną, artystka musi się przebierać i przecharakteryzować ciągle, a na scenie trzeba wypełnić luki i te luki wypełni autor banalnościami czasem nie do zniesienia. I o ile ta dwuosobowość może nawet stanowić pewną oryginalność, zresztą już zużyta w filmie i na scenie, to te trudności technicznego rozwiązania tworzą dłużyzny przykre dla widza.

Roła bohaterki filmu, dwuosobowej, jest

Wyłącznie przedstawiciele firmy
POLSKI FIAT S. A.
na Pomorzu
Toruń: „Auto-Skład”, Mostowa 36.
Grudziądz: „Auto-Centrala”, Focha 22.
4422

Ewolucja cen w Gdańsku

OSTATNIE CENY TARGOWE.

Na sobotnim targu w Gdańsku płacono za funt mięsa wieprzowego 70—90 fen., funt mięsa wołowego 70 fen. do 1,10 guld., funt cielęciny 80 fen. do 1,10 guld.

Za kurczaki płacono za sztukę do 2 guld., za gołąbki po 50 fen., a za kury na rosół 1,75—3,50 guld.

Na targ zwieziono duże ilości surowej jarzyny (nowalje). Za funt szparagów płacono 60—90 fen., za ogórki 80 fen., za główkę włoskiej kapusty 1—1,50 guld., za główkę sałaty 10—15 fen., szpinak 35 fen. Pomarańcze kosztowały 10—40 fen. sztuka.

Jaja sprzedawano w cenie 0,80—1 guld. za mendel.

Na rynku rybnym płacono za funt flader 30 fen., za funt pomuchli 25, za funt szczupaka, sandacza lub lina 50 fen., funt węgorzy 0,90—1,30.

Zwyżka cen margaryny

Ceny za śledzie nie będą zmienione

Urząd badania cen donosi, że podwyższone zostały w handlu detalicznym ceny margaryny o 10 fen. na funcie.

Rokowania urzędu badania cen z gdańskimi importerami śledzi zakończono zostały postanowieniem, że ceny detaliczne za śledzie nie zostaną podwyższone. Śledzie sprzedawane być muszą nadal po cenie dotychczasowej, 5, 6, 8 fen. itd.

Podwyższenie taryfy za jazdę taksówkami

Rozporządzeniem prezydenta policji gdańskiej podwyższono taryfę taksówek. Nowa taryfa przedstawia się następująco: zasadnicza opłata za jazdę 1 lub 2 osób do 500 mtr. wynosi 50 fen., za każde dalsze 166,6 mtr. po 10 fen.

O ile jedzie więcej jak dwie osoby, wynosi opłata dodatkowa po 30 fen. za każdą osobę. Za jazdę ponad 2 km. i jazdę powrotną, obliczona zostaje jazda powrotna według stopnia 3. Opłata za jazdę powrotną za stopień 2 (ponad 2 km. jazdy do celu) wynosi za każde 400 mtr. 10 fen.

Konfiskata „Danziger Echo”

Ostatni numer (19) tygodnika „Danziger Echo”, organ Żydów w Gdańsku został przez prezydenta policji gdańskiej skonfiskowany. Prawdopodobnie konfiskata nastąpiła za artykuł p. t. „Nationalsozialistische Parolen und die Guldenabwertung”.

ogromnie pełną, a zarazem bardzo trudną. Być wielką damą i dziewczyną z suteryn, grać wykwinną inżynierową i przeklinać jak ulicznica, by znowu przerodzić się w sztuczną damę sfrancuziałą, to już kulturalstwo. P. Stanisławska wywiązała się z zadania bardzo dobrze i nie wiem czy miała więcej powabu jako liryczna inżynierowa, czy charakterystyczna Stasia, może ta druga przemiana miała więcej wyrazu scenicznego i gierki zresztą dobrze znanych.

Inne role to sprawy, które mają zapełnić luki. Właściwie jeszcze inżynier ma chwile, zwłaszcza w akcie ostatnim, które mogły rozwinąć się w charakter, ale okazały się grymasem. Grał p. Pohóg - Kielanowski poprawnie.

Komizm reprezentowali p. Szyndler, który wychodził ze skóry, żeby banalność postaci utrzymać w tonie, no i p. Tatarkiewicz, który dawno nie dał tak dobrego epizodu.

P. Oranowska i Skassówna nie mogły więcej dać, jak to, co zrobiły. Reżyserja staranna p. Szyndlera, dekoracje p. Krassowskiego z oryginalnymi ścianami, mniej dobranem wnętrzem.

W rezultacie wolałbym dobrą, prawdziwą iarsę, choćby z repertuaru retrospektywnego, ale przypuszczam, że i tego się doczekamy.

S. Riess.

Dzięk w Bydgoszczy

ponied.
13
maja

Kalendarzyk rzym.-Kat.
Poniedziałek: Serwacego — Wtorek: Bonifacego

PRZEWIDYWANY PRZEBIEG POGODY w dniu 13 maja br.

Na wschodzie i południu kraju zachmurzenie zmienne z przelotnymi godzinami deszczami, poza tem dość pogodnie. Chłodniej, umiarkowane wiatry północno - zachodnie i zachodnie.

— **Dyżur nocny aptek** do dn. 19 bm. włącznie pełnia: Apteka pod Aniołem, ul. Gdańska 65, tel. 33-85, Apteka przy pl. Teatralnym, ul. Marsz. Focha 10, tel. 19-62 i Apteka B. Tarasiewicza, ul. Orła 8, tel. 31-46.

— **Muzeum Miejskie** otwarte codziennie od 9 do 16, w niedzielę od 11 do 14. Obecnie w Muzeum wystawa obrazów Józefa Kidonia.

— **Muzeum Szkolne**, ul. Warszawska 25 i prz. otwarta codziennie w godz. 9—12 i 15—18. Obecnie wystawa przyrodnicza, w przygotowaniu nowa wystawa.

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

Poniedziałkowy wieczór wypełni „Zemsta” Al. hr. Fredry, specjalnie przedstawienie dla uczestników Zjazdu b. działaczy niepodległościowych.

REPERTUAR KIN.

ADRIA: „Czerwony sultan”.
APOLLO: „Sztuka życia” i „Mała malarzem”.

BALTYK: „W kraju niepewnego jutra” i „Zwycięstwo boksera”.

KRYSTAL: „Muszę być młody”.

MARYSIENKA: „Wiosenna parada” i „Małżeństwo z ogr. odp.”.

REWJA: „Noc w Grand-Hotelu” i „Tancerka z Chicago”.

Informator

dla przyjeżdżających do Bydgoszczy
Oddział podaje z Bydgoszczy

(ważny od dn. 7. 10. 1934 r.)

Toruń—Warszawa: 2,37, 6,50, 8,05, 9,57, 13,55, 15,30, 18,01, 19,58, 21,26, tranzytowy 23,16.

Tczew—Gdańsk—Gdynia: 0,40, (do Laskowic), 3,56, 5,50 (do Laskowic), 7,35, 12,13, 13,13, (do Laskowic), 17,17, 20,03, 20,10.

Kościerzyna—Gdynia: 8,13, 15,45.

Nakło—Piła: 0,01, 6,15, 10,49, 14,45, 19,46.

Unisław—Brodnica: 4,50, 8,11, 13,45, 16,10, 21,55.

Inowrocław—Poznań: 2,21, 3,50, 6,20, 11,45, 13,40, 18,10, 20,40, 22,25.

Wągrowiec—Poznań: 5,00, 10,32, 13,26, 18,54.

Inowrocław — Karsznice — Herby Nowe: 2,21, 13,40.

Restauracje i Kawiarnie

Restauracja i Cukiernia Berendt. Wyborowa kuchnia, wyśmienite ciastka.

Z miasta

— **Podziękowanie.** Zarząd Grodzki i Powiatowy Zw. Rezerwistów oraz Rada Grodzka Rodziny Rez. składają serdeczne podziękowanie Dyrekcji F-y Bacon - Ekspert w Bydgoszczy za pomoc i obdarowanie bezrobotnych członków Związku i Rodz. Rez. wyrobami mięsnymi.

— **Zebranie Sekcji Organizacji Społecznych** przy Radzie Grodzkiej BBWR w Bydgoszczy odbędzie się w poniedziałek, dn. 13 bm. o godz. 19,30 w sali Rady, ul. Marsz. Focha 39.

— **Sekcja Kulturalno - Oświatowa** przy Radzie Grodzkiej BBWR. Najbliższe zebranie dyskusyjne odbędzie się dn. 15 bm. o godz. 20 w sali Rady Gr., ul. M. Focha 39. Referat dyskusyjny pt. „W jakim kierunku kształcić młodzież bydgoską w najbliższej przyszłości” wygłosi p. radca J. Mencil.

— **Organizacyjne zebranie Komitetu obchodu „Święta Morza”** odbędzie się dn. 17 bm. o godz. 19,30 w sali Rady Miejskiej.

— **Zarząd Koła Przyjaciół Organizacji Młodzieży Pracującej** podaje do wiadomości, że na członka Koła Przyjaciół O. M. P. wpisać się można wplacając składkę na konto Koła Przyjaciół O. M. P. w K. K. O. m. Bydgoszczy, ul. Jagiellońska.

— **Stowarzyszenie Restauratorów.** Najbliższe zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek, dn. 13 bm. o godz. 16,30 w lokalu p. Wincentego Kujawskiego przy ul. Fordońskiej 1. Na porządku dziennym ważne sprawy, m. in. kwestja podatku scaleniowego, oraz interesujący referat.

— **Jeszcze w sprawie dowodów rejestrowanych pojazdów mechanicznych.** Zarząd Miejski ponownie wzywa właścicieli pojazdów mech. mających stałe miejsce postoju w granicach adm. m. Bydgoszczy do bezwzględnego uskutecznienia wymiany dowodów rejestracyjnych na okres budżetowy 1935-36. Pojazdy mech. niezapatrzone w dowody powyższe będą niezwłocznie wycofane z ruchu.

— **Najbliższe posiedzenie Rady Miejskiej** odbędzie się w nadchodzący czwartek, dn. 16 bm. o godz. 18,30 w Ratuszu. Na porządku obrad m. in. sprawa konwersji pożyczki 250.000 zł z Kom. Banku Kredyt. w Poznaniu na średnioterminową i zaciągnięcia nowej pożyczki w wysokości 50.000 zł na pokrycie kosztów związanych z naprawą bulwaru przy moście Gdańskim, wybory uzu-

Otwarcie XII. Tygodnia LOPP w Bydgoszczy

Ub. niedzieli dn. 12 bm. rozpoczął się w Bydgoszczy uroczysty „XII. Tydzień L. O. P. P.”, którego celem jest propaganda idei obrony społeczeństwa przeciwko ewentualnym niebezpieczeństwom najeźdźcy i ataku powietrznego.

Uroczystości „Tygodnia” poprzedził **capstrzyk odbyty dn. 11 bm. wieczorem na Rynku im. Marszałka Piłsudskiego.** O godz. 20 w obecności licznych tłumów publiczności wzniesiono na znak rozpoczęcia „Tygodnia” na specjalnie ustawionych na rynku masztach chorągwie o barwach narodowych i L. O. P. P., przyczem orkiestra 61 p. p. odegrała hymn narodowy. Po okolicznościowym przemówieniu wygłoszonym przez sekretarza Miejskiego Obwodu L. O. P. P. p. por. rez. Pałaszewskiego nastąpił uroczysty apel poległych lotników. Na wywoływane nazwiska poległych w służbie lotnictwa polskiego odpowiadały chórem

Bezrobotni uczestnicy powstań narodowych muszą znaleźć pracę i chleb

Pod przewodnictwem prezesa p. plk. rez. **mec. Siody** odbyła się ub. piątku w lokalu Zw. Inwalidów Wojennych konferencja w sprawie bezrobocia panującego wśród b. uczestników powstań narodowych i walk o niepodległość, zrzeszonych w Federacji Zw. Obrońców Ojczyzny. Przebieg dotychczasowych starań o pracę zreferował p. red. Morozowicz.

Chcąc akcji nadać większą siłę, oraz wszystkie dotychczas przez poszczególne organizacje b. uczestników walk o niepodległość prowadzone starania o pracę dla swoich członków skierować w jedną zgodną wypadkową — Federacja w imieniu wszystkich podległych jej organizacjom czynić będzie w dalszym ciągu zabiegi o zatrudnienie bezrobotnych członków.

Nad sprawozdaniami pp. **mec. Siody** i red. **Morozowicza**, oraz **dyr. Kanickiego**, który zreferował wyniki kilku odbytych w Warszawie i Poznaniu konferencji z przedstawicielami władz w sprawie budowy ogródków działkowych, wyłoniła się ożywiona dyskusja. Prze-

Kurkowe Bractwo Strzeleckie otworzyło swój sezon strzelecki

Tegoroczne otwarcie sezonu strzeleckiego odbyło się w dniu 3 maja br. tradycyjnym podniesieniem flagi i oddaniem strzałów honorowych. Frekwencja w tym roku była znacznie większa aniżeli w roku ubiegłym. Równocześnie odbyło się strzelanie o łańcuch przechodni 3 maja, który zdobył największą ilością pierścieni (92) p. **Jerzy Kesterke**. Tarcz myśliwską zdobył **L. strzelniśc**

Otwarcie wystawy obrazów J. Kidonia w Muzeum Miejskim w Bydgoszczy

Dn. 12 bm. o godz. 12,40 nastąpiło w Muzeum Miejskim w Bydgoszczy otwarcie wystawy obrazów **Józefa Kidonia**, znanego malarza współczesnego rodem ze Śląska. Otwarcia dokonał w imieniu p. prezydenta miasta **Barciszewskiego** p. **dyr. dr. Witold Belza**, poświęcając rzeczowe przemówienie krótkiej charakterystyce twórczości tego na'er ciekawego artysty. Wystawa obejmuje kilkadziesiąt płócien, wśród których

pełniające członków do Rady K. K. O., uchwalenie przepisów miejsc. dotyczących zewnętrzznego wyglądu budynków i t. p. sprawy budowlane.

Porzuciła dziecko... u znajomych

Zam. przy ul. Grudziądzkiej w Bydgoszczy 26-letni **Józef Łuczak** zgłosił wczoraj policji, iż w mieszkaniu jego matki porzuciła swoje dziecko niejaka **Władysława Dawidzińska** (ul. Biedaszkowo 47). Dawidzińska przybyła do Łuczaków w godzinach popołudniowych, poczem po krótkiej rozmowie została w pokoju zawiąnięta, sama zaś nie żegnając się z nikim — opuściła pospiesznie mieszkanie.

Opuuszczonem maleństwem, które przyszło na świat zaledwie przed trzema dniami zaopiekowały się władze opiekuńcze, policja zaś wszczęła za Dawidzińską poszukiwania.

zebrane na rynku organizacje: „Zginął śmiercią lotnika”. Wzruszającym był zwłaszcza i pełnym skupienia moment, gdy padły nazwiska niezapomnianych Bohaterów przestworzy ś. p. **Zwirki i Wigury**.

Odśpiewaniem przy wtórce orkiestry modlitwy wieczornej — capstrzyk zakończono.

Uroczystości niedzielne „Tygodnia” zainaugurowała msza św w kościele fary. Organizacje L. O. P. P. zebrały się na Rynku im. Marszałka Piłsudskiego. Skąd w obryzającym pochodzie, w którym wzięły udział wszystkie szkoły i Koła Miejskiego Obwodu L. O. P. P. z transparentami propagandowymi przeciągnęły ulicami miasta.

Pierwszy dzień „Tygodnia” zakończyło przedstawienie w Teatrze Miejskim.

mawiający m. in. pp. **inż. Nehrebecki**, **Maseliński** i **radny Kanclerz** przedstawili kilka projektów rozwiązujących częściowo problem bezrobocia wśród b. kombatantów, wykazując szczerą troskę o los pozbawionych możności egzystencji b. uczestników walk o niepodległość Polski, która cechowała cały tok konferencji.

W wyniku obrad postanowiono skierować do władz państwowych i samorządowych naszego miasta **odpowiednio umotywowane memorjały**, w których Federacja domaga się uwzględnienia w **myśl obowiązujących rozporządzeń władz centralnych przy wszelkich zapotrzebowaniach do pracy najmniejszej w pierwszym rzędzie członków Federacji, b. uczestników walk o niepodległość Polski.** Federacja żywi nadzieję, iż apel ten nie pozostanie bez echa i odtąd przy wszystkich zapotrzebowaniach — w pierwszym rzędzie angażowani będą do **prac fizycznych, czy też umysłowych ci, którym przecież Ojczyzna winna jest dług wdzięczności.**

p. **A. Jankowski**. Poza tem odbyło się strzelanie o wartościowe premje, które zdobyli pp. **Dorsz, Osieński i Rybarczyk**. Pomiędzy dalszymi zdobywcami premij figurują nazwiska pp. **Pilaczyńskiego, Budzińskiego, Jędrzycki, Marmurowicza, Gonczerczowicza Wład., Kujawskiego Kazim. i Janoszka**.

Strzelania ćwiczebne odbywają się w okresie całego sezonu w poniedziałki.

Migawki bydgoskie

Moje „powołanie”

Kiedy byłem małym (dziś też nie jestem dużym, mam 171 cm), wchodziłem w kuchnię na piec i wygłaszałem przemówienia. Mówiłem o wszystkim, a najchętniej wymyślałem bratu za podstępem zabrane zabawki. Brat tymczasem siedział na małym stoleczku i przebrany w dziwny sposób odprawiał modły.

Stara służąca **Wikcia** przepędzała nas stale z kuchni, bo robiliśmy w jej królestwie nieprawdopodobny bałagan. Po moich mowach i „modłach” brata rozpoczynała się normalna wojna. Ja walczyłem o stółek, który chciałem postawić na piecu, a on walczył o to, aby dostać się do twierdzy, czyli na piec. Wojna kończyła się często krwawo, gdy jeden z nas spadał z pieca i rozbijał sobie głowę. Wówczas przez kilka dni nie było mów, modłów i wojen. Następował pokój, a głos zabierała **Wikcia**.

Mnie tłumaczyła, że powinienem zostać adwokatem, a bratu radziła, aby poświęcił się stanowi duchownemu.

Pod wpływem tych rad ja wygłaszałem coraz to dłuższe mowy, a brat całą wszelkie kolorowe fartuchy siostr, gdyż były mu one potrzebne do odpowiednich strojów podczas odprawiania modłów.

Dzisiaj brat jest poczciwym rolnikiem, a ja... piszę dla Was migawki. (Kat.)

Z obchodu 15-lecia „Gwiazdy” w Bydgoszczy

Ub. niedzieli członkowie sekcji piłkarskiej O. P. N. „Gwiazda” w Bydgoszczy obchodzili uroczystość **15-lecie swego istnienia**. Jak wiadomo, ub. niedzieli z okazji jubileuszu „Gwiazdy” odbyły się w Bydgoszczy ciekawe zawody piłkarskie, w których jako przeciwnicy „Gwiazdy” wystąpiła drużyna ligowa „Legji” warszawskiej, wczorajszej niedzieli zaś w sali p. **Kowalskiego** odbyła się akademja.

Na program uroczystości złożyły się: występ chóru „**Moniuszko**” pod batutą p. **Masłowskiego**, słowo wstępne wygłoszone przez kierownika Sekcji p. **Górnego**, sprawozdanie z 15-letniej działalności wygłoszone przez sekretarza p. **Świątlika**, oraz przemówienia przedstawicieli bydgoskich klubów piłkarskich. Imieniem O. P. N. i Zw. Dziennikarzy Sport. przemawiał red. **Świątkowski**.

Zebrań uroczystościowemu przewodniczył p. **Stefanowicz**.

Nowy Zarząd Zaw. Zw. Pracowników Bankowych i Kas Oszczędności Oddziału bydgoskiego

Na odbytem przed kilku dniami rocznym walnym zebraniu Oddziału bydgoskiego Związku Zawodowego Pracowników Bankowych i Kas Oszczędności Rzplitej — dokonano wyboru nowego Zarządu, w skład którego weszli pp.: p. o. prezesa **wiceprezes Bazyli de Zawijon**, sekretarz **Wacław Zakrzewski**, gospodarz **Alfons Figurski** i bibliotekarka **Lucja Cierznakowska**. Sekretariat Związku mieści się przy ul. **Zduny 13** i czynny jest codziennie w godz. 17,30—20,30. Sekretarz urzęduje, oraz biblioteka otwarta jest w poniedziałki w godz. 19—20.

Koncert na budowę kościoła w Brzozie

Dn. 17 bm. o godz. 20 odbędzie się w auli Gimnazjum Miejskiego im. **Kopernika** koncert, przeznaczony na **rzecz budowy kościoła w Brzozie**. Ze względu na wykonawców koncertu — impreza ta będzie niewątpliwie doniosłym wydarzeniem dla sfer kulturalnych Bydgoszczy.

Jako wykonawców koncertu usłyszymy słynny kwartet polski Organizacji Ruchu Muzycznego („Ormuzu”) w składzie **Ireny Dubiskiej** — I skrzypce, **T. Ochlewskiego** II skrzypce, **M. Szaleskiego** — altówka i **Z. Adamską** — wiolonczela, oraz **Wysocką-Ochlewską** (fortepian).

Na program koncertu złożą się najcenniejsze utwory **Beethovena**, m. in. słynny „**Harfen-Quartett**”, dalej **Mozarta**, **Zarzyckiego**, **Bazziniego** i **Zarebskiego**. Skrzypaczka **Irena Dubiska** wystąpi również z solowym popisem.

Sezon rowerowy w całej pełni Ub. doby zanotowano aż 8 kradzieży rowerów na ulicach

Dzień w dzień jak okrągłutki rok długi policja bydgoska notuje bezustannie kradzieże rowerów, jednak przynajmniej trzeba, że i ten „przemysł” ma swoje sezony. Świadczy o tem nietyłe wymowny, ile raczej przerażający już wzrost kradzieży rowerów na ulicach w ostatnich kilku tygodniach, w których stalowe rumaki cieszyły się dawno nienotowanym popytem. Ub. doby skradziono w Bydgoszczy i to tylko na ulicach ani mniej, ani też więcej, jak 8 rowerów. Poza tem na terenie całego miasta nie zanotowano ani jednej kradzieży innego rodzaju. I co tu mówić o... zastojach.

Pelna tabela sobotniego ciągnięcia Loterii

I-sze i II-gie ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Zł. 50.000 na N-ry: 137936 180545
Zł. 20.000 na N-ry: 75331
Zł. 10.000 na N-ry: 56742 78696
109389 125005 126743
Zł. 5.000 na N-ry: 678 4936 64291
95539 127423
Zł. 2.000 na N-ry: 10665 18304 22926
27262 57734 102550 102768 117795
122217 128160 143421 164372 174524

Po 200 złotych
79 192 393 615 69 714 36 1019 21
184 208 333 59 96 402 97 556 783 822
967 2022 101 224 474 542 54 859971
3028 66 102 200 15 25 325 52 66 464
583 701 49 823 26 79 950 4083 250
502 11 712 943 51 5055 140 60 235
92 333 48 89 470 79 98 613 40 792
6009 146 55 82 242 361 518 28 87 653
887 955 62 7097 168 306 8 412 537
73 88 613 755 58 70 891 947 8009 122
72 229 422 598 712 33 817 57 968 9023
25 81 111 232 39 351 415 84 805 90356
10030 55 65 206 374 84 445 64 80
657 77 932 92 11239 79 321 44 89 578
66 643 76 91 95 12043 228 56 357 660
763 97 843 921 37 45 51 76 14017 176
93 317 714 83 98 893 916 140608 70 100
36 63 313 468 608 724 814 992 15083
148 61 399 405 503 694 725 868 958
16035 76 83 575 679 81 86 789 836 88
951 17057 79 198 323 458 524 649 763
800 981 18011 94 102 312 412 528 694
869 19028 113 206 8 300 53 609 14
951

20135 68 73 250 329 472 805 21107
56 210 323 33 400 737 834 926 22200
12 95 317 38 455 506 25 61 23128 212
320 520 90 608 97 784 809 917 45 24049
108 48 251 343 560 625 726 82 838
924 47 95 25031 110 239 59 339 59 478
84 521 624 741 43 927 49 26069 84 212
303 402 25 837 74 27025 43 225 48 456
65 589 91 631 738 827 28 31 74 28098
521 776 838 913 29234 72 321 425 32
558 635 44 822 58 77 91 928

30036 229 601 16 810 68 900 31062
212 314 741 801 927 32056 80 97 122
206 440 519 83 878 959 33028 114 373
95 605 25 324 23 908 74 81 34094 123
45 254 56 814 45 490 518 689 96 712
945 35063 170 291 468 73 576 87 708
832 40 69 934 36173 202 9 83 421 36
55 64 95 532 49 86 605 56 64 829 929
65 93 37034 185 410 513 68 942 38017
207 460 93 636 827 917 39006 53 186
261 88 362 400 75 878 901 31 80
40015 19 164 77 228 30 49 91 337
40 458 544 80 632 57 738 47 58 41078
128 373 402 69 603 800 11 911 68 82
42027 72 351 443 48 61 560 652 824 52
944 43053 97 263 356 509 13 711 20
831 44325 474 580 87 862 953 45011 76
184 295 339 908 77 46009 104 23 242
464 631 34 753 70 88 822 915 47071 163
285 387 477 521 43 649 787 99 910 48134
74 237 48 502 623 753 873 74 982 49190
313 22 441 627 69 856 73

50098 137 235 340 48 500 17 663 73
849 94 952 92 51191 202 43 350 454 71
96 542 72 733 52120 73 86 305 41 554
676 811 32 35 71 909 53224 476 511 67
631 63 736 922 25 54003 27 122 57 268
390 634 814 82 907 55007 29 131 58 66
257 332 425 98 533 63 611 79 783
56031 93 287 460 64 608 89 726 32 59
818 906 70 57102 275 407 557 621 39
866 90 91 906 72 95 58045 201 13 99
308 20 40 472 501 56 998 59040 328
412 64 521 53 59 695 702 40 51

60039 138 62 99 293 423 80 540 600
788 983 61059 86 295 358 516 28 66
628 86 91 742 76 999 62051 86 143 255
345 434 66 644 924 63035 53 79 117
36 78 272 338 500 90 615 38 709 93
95 831 46 62 70 925 64053 190 245 371
73 89 404 622 61 85 717 83 980 65028
62 138 71 271 88 498 504 31 83 824 39
66124 400 15 99 501 613 83 957 67163
96 246 74 352 724 818 34 68030 173 278
358 451 55 501 29 608 87 897 945 53
69010 15 292 400 643 748 74 909 67

70138 246 580 83 626 33 80 705 847
84 908 71006 57 82 143 219 74 417 88
574 753 72125 202 340 470 512 634 67
722 58 90 844 93 73029 123 869 4 223
47 97 472 565 74006 110 93 296 98
314 47 66 70 490 611 722 85 843 75024
225 86 497 617 80 93 708 95 841 58
996 76134 74 96 205 525 669 840 46
77298 418 72 702 17 87 834 934 88
78320 550 83 604 26 724 63 74 918
79022 360 445 64 546 79 707 20 817
46

80080 210 424 580 678 744 879 81022
145 65 72 233 438 47 72 508 702 81
835 99 929 82224 74 78 377 479 90 594
638 703 8 93 854 944 54 58 83022 39
81 154 434 66 627 734 838 74 925 71
84147 266 733 56 818 994 85307 524 52
82 726 44 865 926 86098 120 50 83 247
326 692 712 73 829 87006 7 371 89 460
93 518 94 682 91 777 973 88059 145
290 310 71 87 423 56 65 512 66 746
97 803 55 68 69 904 89040 105 236
372 509 805 21 971

90041 112 31 78 212 332 86 478 86
609 61 739 51 71 84 884 985 91244 52
306 426 640 70 92 701 6 13 53 98 845

92022 36 44 145 269 93 342 77 400 93
571 87 658 783 879 953 93027 164 90
219 21 394 478 97 544 98 711 916 93
94119 228 412 73 618 42 816 983 95136
81 590 662 77 815 38 96000 73 108 33
366 423 506 19 638 770 927 97138 60
302 12 23 29 477 528 866 948 98115 81
201 27 72 364 482 90 612 47 95 99075
156 209 301 21 605 886

100041 411 40 550 61 607 51 60 64
742 854 101040 46 206 20 76 398 102118
37 233 362 91 654 103048 188 95 225
89 90 433 587 793 851 104005 87 161
230 65 78 443 671 732 858 952 105192
96 224 304 64 408 616 30 814 38 71
106052 76 97 136 49 66 201 3 303 62
780 893 947 107056 117 45 69 77 229
82 420 508 64 88 853 108111 203 36
308 78 662 728 923 109004 229 69 393
97 507 67 762 846 90 279

110096 142 48 81 242 46 391 553 677
841 111215 45 53 378 429 80 84 668
733 61 852 904 36 41 70 92 112031 95
99 143 62 257 67 354 477 92 552 83
738 63 899 969 99 113066 93 254 99
366 413 35 74 665 762 818 951
114179 315 662 866 960 115048 198 421
37 98 760 958 116210 44 56 344 400 21
79 574 658 781 117066 74 111 19 53
209 316 45 78 451 79 657 702 63 73 811
15 980 118000 252 76 559 80 720 24 89
834 40 967 88 119199 542 600 752 96
821 52

120215 38 63 65 429 809 30 82 903
77 121246 321 438 511 28 38 94 97 856
122003 111 74 81 208 410 55 70 684 876
992 123188 348 500 12 664 768 964
124015 80 215 92 438 63 79 561 684 741
72 925 125013 161 216 417 44 571 671
721 69 810 49 971 126035 62 218 23
364 528 59 620 768 82 809 958 127010
42 104 204 321 33 631 74 95 794 809
45 128259 98 344 407 527 611 75 92
774 812 22 50 82 933 91 129035 119 49
210 24 97 328 87 409 98 525 64 670 85
884 969

130090 112 212 44 427 62 565 77
131095 242 351 452 545 80 678 750 918
14 132091 127 321 58 454 539 976 84
133081 136 294 484 92 507 61 37 81
856 80 134004 40 95 131 35 66 233 51
78 98 549 79 601 36 99 854 906 135041
53 65 93 94 169 74 85 215 81 335 460
533 728 136224 374 447 547 53 625 72
75 82 718 904 137106 49 77 236 380 83
447 568 904 44 138068 105 69 206 51 845
139180 287 543 605 13 710 83 85 913 40

140040 56 88 116 434 543 803 973
141094 114 338 413 30 562 67 85 762
86 142006 91 183 624 41 55 903 143264
322 522 78 638 40 728 832 982 144033
134 256 497 624 53 80 767 858 92 914
53 92 145187 218 25 309 557 82 91 951
59 87 146050 56 157 74 255 370 448 73
528 54 603 16 941 64 83 147143 246 300
2 13 74 426 90 521 601 729 31 895
148089 134 243 80 347 91 410 30 69 619
31 859 935 58 149028 60 145 79 280 330
627 63 759 78 935 69

150002 170 234 309 94 422 43 530 698
819 41 67 83 905 151204 62 351 73 417
63 501 28 772 950 73 152020 62 104 13
241 371 73 86 431 98 506 98 614 47 744
153096 116 433 537 95 665 801 9 62 939
154119 58 88 214 307 11 47 79 713 89
91 815 995 155013 79 119 89 469 73 544
49 90 619 47 702 52 90 156009 21 154
75 87 383 423 39 528 95 607 770 827 45
910 23 65 157058 210 31 81 86 399 555
605 26 881 946 80 81 84 87 158091 133

371 495 599 747 92 993 159105 41 46 75
205 79 396 416 558 623 82
160030 73 139 50 200 479 769 97 859
906 60 161091 184 243 620 66 777 835
915 162148 238 343 433 68 98 619 770
961 163142 263 365 432 501 74 664 710
57 68 933 164049 151 645 87 730 34 874
996 165100 71 74 97 233 438 752 910
166083 149 230 76 440 512 69 75 948 78
167121 68 87 258 307 12 509 826 935
168130 47 96 532 610 717 82 834 78 963
89 169115 82 250 370 77 96 417 81 809
968

170029 102 41 219 56 75 307 45 61 63
409 14 41 86 512 30 672 86 800 11 951
69 89 171010 173 90 302 92 410 51 640
798 808 54 76 930 172019 65 135 84
314 517 77 821 173002 8 21 39 141 247
329 707 63 810 54 929 174115 40 45 98
275 341 78 559 607 976 175013 130 459
86 95 602 717 60 884 931 80 176204 17
308 44 461 569 625 724 842 73 92 919
44 177334 442 545 687 786 889 954
178356 79 400 530 37 96 98 652 843 935
179084 305 404 76 672 75 710 951

180064 106 405 21 78 505 9 46 812 999
181073 283 86 344 46 543 75 740 42 869
901 80 182013 182 290 306 514 71 94
865 183007 62 143 55 88 269 488 704 15
99 871 95 184041 112 18 79 259 376 79
530 76 95 609 929

**III-cie ciągnięcie
Po 200 złotych**
928 1040 217 561 903 44 2114 76 77
486 581 710 909 3108 369 499 504 51
905 4007 92 296 317 437 84 504 51 5197
275 96 535 823 944 6126 250 624 41 761
886 7428 660 822 811 25 240 361 9582
677

10127 344 58 463 675 78 839 11000
116 270 794 12084 377 82 91 653 13277
344 577 83 743 81 14104 47 99 277 412
23 523 79 754 84 15064 526 656 705
969 16039 200 919 17269 309 35 549
64 877 18577 760 837 53 19676 941
20081 101 535 80 98 632 724 40 820
930 21099 847 22326 507 82 704 804
47 24189 450 75 767 816 53 77 25111
41 553 79 781 26071 313 422 798 848
27076 253 448 505 731 896 28483 534
41 66 708 997 29149 515 721

30111 84 774 921 46 31042 88 458 613
756 32079 98 560 33013 128 216 435
551 63 840 900 64 34041 83 461 627 37
79 35327 97 759 36044 489 589 660
37001 475 628 899 38110 571 612 92
889 981 92 39034 403 590 909
42028 25 307 79 452 61 824 38 91
41547 714 34 918 42014 79 547 601 6
808 904 43465 359 824 70 44160 493
537 93 777 45214 350 471 567 685 46262
441 625 810 961 47010 93 231 384 459
624 30 897 48007 12 402 53 633 865
49054 208 314

50003 113 32 74 276 435 523 758 811
51291 357 562 758 66 52010 828 53057
81 174 210 348 417 633 973 54113 278
639 55105 265 389 544 990 56483 636
70 716 29 924 57132 216 566 71 633 66
773 826 58 89 958 58003 205 40 423
608 55 984 59131 372 622
60238 50 99 353 83 402 62 615 916
61024 31 393 910 62024 230 324 61 92
971 63084 161 241 445 47 663 64033
378 98 469 514 628 65152 95 211 695
869 83 66539 696 740 67058 180 218 47
349 64 95 532 636 68007 87 232 344
531 97 617 749 69045 143 436 98 863
940 57

70313 482 876 988 71073 199 627 957
72253 585 73129 398 475 610 766 74061
75454 545 889
76078 207 469 790 816 914 77122 51 229

870 952 78254 726 81 836 79 925 79303
457 632 714 893 911
80124 95 437 41 594 891 81030 208 317
716 41 810 57 965 93 82167 434 59 89
544 745 83006 317 422 565 653 84106
25 347 650 85055 95 128 333 86286 826
971 87325 598 725 92 808 43 73 88088
121 90 219 323 48 476 881 923 84 89147
346 823 26 85 991
90590 667 98 977 91673 877 92064 170
418 56 767 829 93093 743 55 871 94032
56 122 240 78 696 95050 279 368 555
678 96159 242 59 433 627 33 796 97146
302 567 80 767 839 98114 25 306 469 768
941 99468

100359 444 509 667 806 101069 668
102029 365 402 37 560 84 103062 137
626 47 726 104120 95 296 687 701 105012
137 563 738 862 901 106590 97 773
107047 176 250 417 816 108316 25 970
109220 472 743 971
110659 98 734 111333 34 410 513 630
756 93 112487 516 21 49 113141 284 419
549 738 114031 111 481 705 97 115087
159 814 116035 4456 789 117051 60 252
62 368 96 601 25 33 765 916 38 97
118029 218 119308 429 838 76
120363 493 675 92 724 121069 93 231
430 56 562 813 90 989 122077 161 359
409 528 630 88 736 123100 703 851 85
950 124035 303 417 501 4 708 61 833 906
17 125056 69 76 250 402 40 877 126040
44 177 366 74 76 502 17 819 30 968
127164 240 90 318 513 619 785 885 944
128090 156 59 281 613 129227 336 509
50 738 894

130432 848 52 131156 213 554 645 712
911 132667 98

Z całego kraju

CIUNKIEWICZOWA NA WOLNOŚCI

Znana z głośnej afery ubezpieczeniowej Marja Ciunkiewiczowa po odciernieniu kary zwolniona została z więzienia św. Michała w Krakowie.

SZUBIENICA W LUBLINIE.

W połowie czerwca ub. roku we wsi Hołędzka, pow. Włodawa, wymordowano całą rodzinę gospodarza Bojarskiego, liczącą 7 osób w celach rabunkowych. Morderstwa dokonał jeden z synów Bojarskiego, 18-letni Jan, wspólnie ze swym wujem Stefanem Mielniczukiem i Leonem Waszczukiem. Lubelski sąd okręgowy skazał Waszczuka i Mielniczuka na śmierć przez powieszenie, a Bojarskiego na bezterminowe więzienie. Sąd apelacyjny wyrok ten zatwierdził.

BANDYCI ZAMORDOWALI KUPCA

W sobotę w nocy na szosie brzeskiej kilku uzbrojonych w rewolwery bandytów napadło na przejeżdżających kupców. Napastnicy zabili jednego z kupców, drugiego zaś ciężko ranili, poczem po zrabowaniu kilkuset złotych zbiegli w niewiadomym kierunku. Policja wszczęła energiczny pościg.

LIKwidACJA FABRYKI FAŁSZYWYCH Znaczków Stemplowych

Policja poznańska zlikwidowała fabrykę fałszywych znaczków stemplowych. Aresztowano kilka osób, należących do szajki fałszerzy. Przy rewizji zajęto kilkanaście gotowych matryc. Fałszerze nie zdołali jeszcze pociąć w obieg swoich fałszyfkatów. Szczegóły afery oraz nazwiska osób, wnieśli w sprawę, trzymają władze w tajemnicy.

DWIE DZIEWCZYNI ZATRULY SIĘ GAZEM

W Tomaszowie Maz. w mieszkaniu niejakiego Nagrockiego zatrulo się gazem świetlnym 6 osób, w tym właściciel mieszkania, jego żona i 2 nieletnie córki oraz 2 sublokatorów. Wezwani lekarze stwierdzili śmierć córek Nagrockiego; pozostałe osoby w stanie bardzo ciężkim przewieziono do szpitala.

SKUTKI MAJOWYCH MROZÓW NA MAZOWSZU

W tej chwili trudno jeszcze ustalić rozmiar skutków mrozu jaki dał się i na naszym Mazowszu Płockiem w ostatnich dniach we znaki. Różni różnie te skutki oceniają. Faktem jest że największe szkody wyrządził mróz w sadach i ogrodach warzywnych. Z drzew owocowych najwięcej ucierpiały czereśnie, choć w niektórych okolicach mróz zwarzył nietylko rozwinięte już kwiaty, ale i pączki późniejszych nawet owoców jesiennych. O takim fakcie donoszą nam np. z północnej części powiatu płońskiego.

Ogrodnicy twierdzą że mróz miał jednak i dodatnie strony. Wymarzły owady, które masowo pojawiły się na drzewach i krzewach.

GROŹNY POŻAR CALEJ WSI

We wsi Świątkowa Wola pod Koźmicami w Kieleckim wybuchł, zaprószony przez dzieci, olbrzymi pożar, który strawił doszczętnie 25 domów, 31 stodoł, 46 obór i kilkadziesiąt małych budynków gospodarskich, wyrządzając 65.000 zł. straty. Pozbawionych zostało dachu nad głową 29 rodzin, w ilości 159 osób. Mimo akcji ratunkowej miejscowej straży ochotniczej, pożar zdołał się przerzucić na sąsiadującą bezpośrednio z Świątkową Wolą wieś Łukową Wolę, gdzie strawił kilkanaście zabudowań, wyrządzając 15 tys. złotych strat.

POZNANCZYK I TORUNIANKA POPELNILI SAMOBÓJSTWO POD CZĘSTOGOWĄ

W lasku przy szosie pod wsią Piasek, gminy Złoty Potok, popełnili samobójstwo przez zacycie trucizny niejaki Józef Stępowski ze wsi Wielowieś (woj. poznańskie), oraz Władysława Matyjaszka z Kamionek, powiatu toruńskiego. Oboje zmarli. Samobójstwo ich ma podłoże miłosne. Oboje byli żonaci.

GŁODÓWKA BEZROBOTNYCH

W Poznaniu 60 bezrobotnych członków Zw. Weteranów Powstań Narodowych zbrawszy się w biurze Związku rozpoczęło głodówkę do czasu otrzymania pracy. W związku z tem u prezydenta miasta odbyła się konferencja. Prezydent Więckowski już w sobotę złożył przedstawicielom prasy oświadczenie, że postanowił przyspieszyć program prac inwestycyjnych i zatrudnić przy nich bezrobotnych b. żołnierzy i powstańców. Natychmiastowe ich zatrudnienie uniemożliwia brak funduszy na ten cel.

POCHOWANIE BOHATERA Z 1906 R.

W dniu 16 stycznia 1906 r. na polach bronickich rozstrzelany został przez Moskali 17-letni chłopiec, Jan Markowski, członek PPS. Gdy przez bojowców został zastrzelony szpieg moskiewski Szczaków, naczelnik stacji w Lublinie, władze rosyjskie aresztowały Markowskiego i poddały go bestialskiemu torturom, a następnie wywieziono go poza Lublin i bez sądu rozstrzelano. W nocy bojowcy PPS wykopalili zwłoki bohatera i złożyli na cmentarzu Kalinowszczyzna. Dziś, po 29 latach, zwłoki zostały ekshumowane i złożone z honorami na cmentarzu wojskowym.

SENSACYJNA KRADZIEŻ SAMOCHODU

W Katowicach dokonano niebywale śmiałej kradzieży samochodu, pozostawionego bez dozoru przed hotelem „Savoy” przy ulicy Marjackiej. Samochód czteroosobowy marki „D. K. W.” z numerem rejestracyjnym IK 8197, D., należał do konsula RP. we Wrocławiu Stefana Bratkowskiego. W samochodzie znajdowało się zezwolenie na prowadzenie pojazdów mechanicznych, blokada, na pobieranie benzyny z tanków niemieckich, przepustka wystawiona na nazwisko konsula przez Ambasadę Rzymską w Berlinie. Auto jest czarno lakierowane, posiada w tyle przymocowany duży kufer i zapasowe kompletne koło.

Sprawca kradzieży umknął w niewiadomym kierunku, jednakże energiczne śledztwo może spodziewać się rychłego ujęcia tego niebywale bezczelnego złodzieja.

SKAZANIE WYWROTOWCÓW

Sąd Apelacyjny w Lublinie rozpatrywał sprawę 55 wywrotowców oskarżonych o szerzenie propagandy antypaństwowej na terenie Wołynia i południowej części Lubelszczyzny. Sąd Okręgowy w Łucku w roku ub. skazał 14 oskarżonych po 8 lat więzienia

13 po 7, jednego na 5, 16 po 6, 4 po 3 i 3 po 3 lata więzienia, 10 zaś uniewinnił. Od wyroku tego odwołali się zarówno skazani jak i prokurator. Rozprawa odwoławcza odbyła się w Lublinie gdzie sąd zatwierdził poprzedni wyrok przy czym zmniejszył dwóm oskarżonym kary o jeden rok więzienia. Akty procesu obejmowały 38 tomów, a wyrok spisy był na 120 stronach.

UDUSIŁA DWE DZIECKO

Wielkie zgorznienie w gminie Koziebrody, powiatu sierpeckiego wywołał haniebny czyn wyrodnej matki.

U mężatki Czesławy Kowalskiej we wsi Kraszewo-Podborne zmarło nagle w bardzo podejrzanych okolicznościach niemowlę pięcioletniej. O podejrzeniach sąsiedzi Kowalskiej zawiadomili policję, która po oględniach zwłok stwierdziła ślady uduszenia niemowlęcia.

Zarządzono sekcję zwłok, dalsze dochodzenie w toku.

ZAGADKOWE USZKODZENIE KABLA

Onegdaj w godzinach rannych stwierdzono na linii Poznań — Warszawa uszkodzenie kabla telefonicznego. Przy naprawie pracownicy pocztowi napotykały na trudności, ponieważ nie mogła odnaleźć miejsca uszkodzenia. Połączenie telefoniczne z Warszawą uzyskuje się drogą okrężną.

Udostępnienie okolicy jezior Augustowskich dla turystów

Komisja międzyministerjalna zaimuje się rozbudową schronisk

Komisja międzyministerjalna, złożona z przedstawicieli wydziału turystyki i biura dróg wodnych ministerstwa komunikacji, Państwowego Instytutu Wychowania Fizycznego, Dyrekcji Lasów Państwowych i Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, udała się na Suwalszczyznę i w okolice jezior Augustowskich, aby zbadać możliwości zaradzenia brakowi schronisk turystycznych w tych okolicach, które są w sezonie letnim ośrodkiem sportów wodnych.

Komisja, zbadawszy brzegi Niemna, Ka-

nału Augustowskiego, jezior Augustowskich i jeziora Wigry, stwierdziła, że w niektórych domach zarządców szluz można po 2 lub 3 pokoje zamienić na schroniska turystyczne, których uruchomieniem ma się zająć Polski Związek Kajakowy. Poza tem komisja zwróciła budujące się, staraniem Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, schronisko nad jeziorem Wigry i poczyniła starania, aby udostępnić dla użytku kajakowców kłopotliwą rzeczkę Kamienną, wpadającą do jeziora Wigry.

Projekt kanału San — Dniestr

Inicjatywa lwowskiego okręgu L. M. i K.

Zarząd okręgu lwowskiego Ligi Morskiej i Kolonjalnej rozpatrzył na ostatnim posiedzeniu projekty uruchomienia większych robót wodnych na terenie Małopolski. Projekt opracowany został na tle dawnych, jeszcze przedwojennych projektów, przez inż. Krasuckiego. Obejmuje on pomysły budowy sztucznych dróg wodnych, mianowicie sprawę połączenia sztucznym kanałem Sanu z Dniestrem, budowę sztucznego rozgałęzienia tego kanału przez Lwów do Buska na Bug i do Łucka na Styr, a wreszcie sprawę uregulowania i skanalizowania Wisły, Sanu, Dniestru i Bugu, celem stworzenia podstawy rozbudowy powyższych dróg wodnych. W ten sposób wobec istnienia podobnych dróg wodnych w północnej części Pol-

ski, wykonanie wymienionych dróg wodnych miałyby charakter uzupełnienia wewnętrznej sieci dróg wodnych w Polsce o dominującym, gospodarczym znaczeniu wskutek połączenia Bałtyku z morzem Czarnym. Przez wykonanie proponowanych dróg wodnych Lwów stanąłby z powrotem na odwiecznym szlaku handlowym między Bałtykiem a morzem Czarnym.

Zjazd okręgowy Ligi Morskiej i Kolonjalnej, podkreślając znaczenie projektowanych dróg wodnych, twierdził w swej rezolucji, że Lwów z tytułu swego centralnego położenia w projektowanym węzle dróg wodnych musiałby zająć stanowisko centralnego ogniska dla przygotowania i zrealizowania tego projektu.

Niemoralna pani Robacka i jej dom schadzek

zostały zlikwidowane przez policję w Gdyni

Podchmielona tarnowianka i para zwyrodniałców

Pewna nie bardzo już młoda, lecz pełna temperamentu i radości życia dama z Tarnowa przyjechała do Gdyni i pierwszego wieczoru udała się do jednej z restauracji, gdzie na pomyślność swych pierwszych kroków na wybrzeżu, wychyliła kilkanaście kieliszków wódki.

W błogim zamroczeniu nie zauważa nawet jak przedstawił się jej elegancki, niemłody już jegomość p. B. i zaproponował jej pokazać swe mieszkanie.

Wesoła tarnowianka — odrzuca się zgodziła na propozycję zalotnego nieznajomego i po chwili oboje pukali do niedużego baraku. W baraku przywitała ich jego właścicielka pani Robacka. Z czułego powitania, jakie rozebrało się między właścicielką baraku a przygodnym znajomym podchmielonej tarnowianki wynikało jasno, że przy-

jażń, łączącą tych dwojga ludzi odbiega znacznie od zasad platonicznych.

Piękna tarnowiankę zastanowiło nawet, że pani Robacka nie sprzeciwiła się jej w życiu, ale po chwili przekonała się ona, że pan B. pozostaje wierny swej przyjaciółce, gdyż nagle kazał swej towarzyszącej składać hołdy właścicielce baraków w sposób tak nieoczekiwany, że nieszczęsna ofiara zamroczenia wydstawiając się z podejrzanego przybytku w ten pęd udała się do policji, gdzie z oburzeniem i łzami opowiedziała o swych przeżyciach.

Widocznie powód do oburzenia był słuszny, gdyż tego samego dnia pani Robacka została aresztowana i przewieziona do więzienia w Wejherowie a jej zbyt gościnnie barak został opieczetowany.

Nowy rozkład jazdy pociągów pasażerskich

cechuje ogólne przyspieszenie ruchu

Z dniem 15 bm. wchodzi w życie nowy rozkład jazdy pociągów pasażerskich, podany do publicznej wiadomości w plakatach ściennych i w urzędowym rozkładzie jazdy. Ze względu na większe uelastycznienie ruchu pasażerskiego i dostosowanie go do zmiennych potrzeb sezonów w ciągu roku, rozkład jazdy będzie zmieniany 4 razy do roku. Urzędowy rozkład jazdy będzie więc wydawany czterokrotnie, a mianowicie na okres letni od 15 maja do 1 września, na okres jesienny od 2 września do 13 grudnia, na okres zimowy od 14 grudnia do 1 marca i na okres wiosenny od 2 marca do 14 maja.

Nowy urzędowy rozkład jazdy, ważny na okres letni rb., wydany został w formie bardziej uproszczonej i przejrzystej, ze znaczną niższą ceną, gdyż zamiast 4 zł 50 gr będzie

kosztował 3 zł 50 gr. Nowością jest umieszczenie w nim na wstępie części II ważniejszych połączeń krajowych pociągami dla lekobieźni, oraz samolotami.

Wobec przywrócenia dawnego okresu letnich wakacyj szkolnych, które w roku bieżącym trwać będą do dnia 2 września, w okresie od dnia 24 lipca do 1 września kursować będą specjalne pociągi sezonowe dla powrotu z wakacji.

Nowy rozkład jazdy pociągów pasażerskich ułożony został na podstawach oszczędnościowych i cechuje go ogólne przyspieszenie ruchu. Na ogólną ilość 2.174 pociągów pasażerskich zaoszczędzono na przejazdach ogółem 87 godzin 41 minut. Korzystniejszy jest również układ komunikacyjny, uzyskano bowiem 541 nowych połączeń na stacjach węzłowych.

Przeciw obstrukcji, hemoroidom, zaburzeniom w żołądku i kiszkiach, zastoinie w wątrobie i śledzionie, bólowi krzyża, zaleca się picie naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa kilka razy dziennie. — Zalecana przez lekarzy.

Podgórz

— Z komitetu budowy ochronki. W ub. piątek odbyło się w lokalu szkoły powszechnej drugie zebranie Komitetu organizacyjnego dla budowy ochronki. Wybrano prezydium Komitetu, w skład którego weszli pp.: Daniel Szpica jako przewodniczący, Wł. Kowalski zastępca, Leon Joeck sekretarz, siostra przełożona Romualda skarbnik, Ławniczakowa i Osiniński jako ławnicy. Komisja rewizyjna składa się z pp.: dr. Bałewskiego, Domalskiego i Szymańskiego. Przewodniczącym Sekcji finansowo-gospodarczej wybrany został p. Władysław Korbęda, którego upoważniono do dobrania sobie odpowiednich członków. Z kolei zdała sprawozdanie ze stanu finansowego siostra przełożona Romualda. Zgromadzenie ISóstr Serafitek dysponuje obecnie na cele budowy ochronki kwotą 7.265,68 zł. Są widoki na uzyskanie w najbliższym czasie 6.100 zł. z Zarządu Miasta i 8.000 zł. we formie pożyczki budowlanej z Banku Gospodarstwa Krajowego. Kosztorys budowy przewiduje wydatek około 30.000 zł, resztę więc brakującej kwoty w sumie około 10.000 zł przewiduje Komitet zebrać w drodze dobrowolnych ofiar z pośród społeczeństwa.

W dalszym ciągu zebrania wybrany został Komitet honorowy, do którego postanowiono uprosić przedstawicieli władz, duchowieństwa oraz społeczeństwa. W wolnych wnioskach omawiano obszernie sprawę wykonania planów oraz dozoru fachowego nad budową, jakoteż kwestję organizacji zbiórki funduszy. Wypada tu nadmienić, że prace wychowawcze prowadzone wzorowo przez Zgromadzenie Sióstr Serafitek wśród najmłodszych dzieci, cieszą się w szerokich sferach Obywatelskich dużym uznaniem, dlatego też akcja budowy ochronki jest przez wszystkie odłamy społeczeństwa żywo popierana.

Chełmno

— Podziękowanie. Na rzecz Kuchni Ludowej ofiarowali w czasie od 1 lutego do 30 kwietnia br. Majątek Gorzuchowo 1 wieprza, p. Józef Grzankowski w m. 4 beczki kapusty kiszzonej i 2 beczki ogórków, Związek i Rodzina Rezerwistów w m. 50 kg. cebuli, p. Antoni Skierski w m. 50 kg. grochu, majątność Grubno 50 kg. grochu, p. M. Rutkowska w m. 15 kg. boczków wędzonego, p. Józef Chłosta w m. 1 beczkę kapusty kiszzonej, p. Jeszke Usć 40 kg. cebuli, firma Meseck i Szultze w m. 25 kg. mąki pszennej.

Wyżej wymienionym ofiarodawcom składamy niniejszem nasze najserdeczniejsze podziękowanie i szczerze „Bóg zapłać” za pamięć o tych najbardziej potrzebnych, korzystających z obiadów z Kuchni Ludowej. Zarząd Miejski.

— Młodzież szkolna propaguje Pożyczkę Inwestycyjną. Dnia 7 maja br. przeszedł ulicami miasta Chełmna wspaniały pochód młodzieży chełmińskich szkół powszechnych, manifestującej na rzecz Pożyczki Inwestycyjnej. Liczne transparenty nawoływały do subskrypcji Pożyczki Inwestycyjnej Niewątpliwie pochód złożony z 2000 dzieci wari potęgę wrażenia i zachęcił do tem gorliwszej subskrypcji.

Wieczorem tego samego dnia odbyło się zebranie Obywatelstwa w szkole chłopców. Do licznie zebranej publiczności przemówił imieniem Komitetu Obywatelskiego prezes Tow. Kupców Samodzielnych pan Sikorski Józef, zachęcając do subskrybowania Pożyczki Inwestycyjnej, i zaznaczając cel jak i państwowe znaczenie tej pożyczki. Specjalną uwagę zwrócił pan Sikorski na możność zatrudnienia bezrobotnych za pieniądze, jakie wpłyną na Pożyczkę Inwestycyjną.

SILVA RERUM

zebrał i zestawiał Bolesław Busiakiewicz
KALENDARZYK HISTORYCZNY.
Co się kiedy i gdzie wydarzyło?

- 13 maja
- 1610 Zamordowanie króla francuskiego — Henryka IV przez Ravallaca.
- 1717 Urodziła się w Wiedniu przyszła cesarzowa austriacka — Marja Teresa.
- 1792 Urodził się w Sinigaglia Jan Maria Maści Feretti, przyszły papież Pius IX (1846—1878).
- 1814 Urodził się w Warszawie wybitny malarz historyczny — Aleksander Lesser. Wykonał on m. in. portrety wszystkich 40 królów polskich.
- 1832 Urodził się w Paryżu sławny przyrodnik-anatom francuski — Georges bar. Cuvier. Napisał wiele dzieł i rekonstruował zwierzęta epoki przedhistorycznej.
- 1840 Urodził się popularny pisarz francuski — Alphonse Daudet.
- 1842 Urodził się w Londynie kompozytor operetkowy — Artur Sullivan.
- 1859 Urodził się w Brasse (Siedmiogród) jeden z najznakomitszych współczesnych malarzy polskich — Teodor Axentowicz.
- 1871 Umarł w Paryżu kompozytor opery „Fra Diavolo” — Daniel François Aubert.
- 1924 Umarł publicysta i historyk Antoni Chłoniński autor dziełka pt. „Duch dziejów Polski”.

Wiadomości kościelne diecezji chełmińskiej

REKOLEKCEJE ZAMKNIĘTE DLA MĘŻCZYŹN

W czasie Zielonych Świąt od 7—11 czerwca br. odbędą się w Zakładzie Misyjnym w Górnej Grupie trzydniowe rekolekcje zamknięte dla mężczyzn (żonatych i kawalerów).

Opiata 8 złotych. Zabrać ze sobą ręcznik i przybory toaletowe.

Zgłoszenia (imię, nazwisko, zawód, wiek, adres) przyjmuje do 1 czerwca br. Diecezjalny Instytut Akcji Katolickiej w Pelplinie.

REKOLEKCEJE ZAMKNIĘTE DLA MATURZYSTÓW

W Zakładzie Najśw. Marii Panny Anielskiej w Kościelnym odbędą się w czasie od 24—27 czerwca br. dwudniowe rekolekcje zamknięte dla maturzystek diecezji chełmińskiej.

Rozpoczęcie pierwszego dnia wieczorem o godz. 8, zakończenie ostatniego dnia rano po Mszy św. Opiata 7 złotych.

Zgłoszenia przyjmuje do 18 czerwca br. Diecezjalny Instytut Akcji Katolickiej w Pelplinie.

REKOLEKCEJE ZAMKNIĘTE DLA MATURZYSTÓW

diecezji chełmińskiej odbędą się w czasie od 24—27 czerwca br. w Zakładzie Misyjnym w Górnej Grupie. Rozpoczęcie pierwszego dnia wieczorem o godz. 8, zakończenie ostatniego dnia rano po Mszy św.

Opiata 7 złotych. Zabrać ze sobą tylko ręcznik i przybory toaletowe.

Zgłoszenia przyjmuje do 18 czerwca br. Diecezjalny Instytut Akcji Katolickiej w Pelplinie.

Obozy i wycieczki organizowane przez Ligę Morską i Kolonjalną

W bieżącym sezonie letnim Liga Morska i Kolonjalna organizuje szereg wycieczek i obozów o charakterze wypoczynkowym, bądź też turystycznym.

1. Tanie popularne pociągi do Gdyni. Koszty tych wycieczek popularnych wynoszą będą zł. 17,70, i dwunoclegowe 18,50. Szczegółowe informacje i zapisy przymują Oddziały LMK.

2. Obozy w Rumunji nad Morzem Czarnym. Wskutek nawiązania ścisłego kontaktu z Ligą Navala Romana, Liga Morska i Kolonjalna umożliwia swoim członkom pobyt w obozach nad Morzem Czarnym w Efforei według faktycznych kosztów. Opiata za pobyt miesięczny wynosić będzie około 210 zł.

Odjazd w dwóch partjach ze Lwowa, dn. 11 czerwca i 12 lipca.

W drodze do Efforei przewidziana jest wycieczka po Rumunji.

Należy podkreślić, że umowa powyższa opiera się na zasadzie wzajemności, t. zn. Liga Navala Romana przysyła na obozy Ligę Morską i Kolonjalną taką samą ilość uczestników.

Szczegółowe informacje zasięgnąć można w Oddziałach LMK.

3. Wycieczka do Palestyny. Wspólnie z

„Orbisem“ Liga Morska i Kolonjalna organizuje w okresie 28. — 25. maja 1935 r. wycieczkę przez Constanzę, Jaffę, Grecję do Palestyny. Program wycieczki przewiduje zwiedzanie poszczególnych miast Rumunii i Grecji, jak Constanza, Ateny, Pireus, Jaffa, oraz 17-dniowy pobyt w Palestynie.

Całkowity koszt wycieczki wynosić będzie 1.390 zł. Informacje i zapisy w Oddziałach „Orbisu“.

4. Obóz Młodzieżowy nad jeziorem Narocz. Dla młodzieży szkolnej od lat 14, organizowany będzie obóz nad jeziorem Narocz. Obóz trwać będzie od 19 czerwca do 17 lipca dla pierwszej grupy; i od 18 lipca do 15 sierpnia dla drugiej grupy. Opiata za 44-tygodniowy pobyt wynosi 50 zł. Program obejmuje naukę pływania, wioślowania, żeglarski itp. Zapisy i informacje w Oddziałach LMK.

W związku z przesunięciem początku roku szkolnego do dnia 3 września, czas trwania obozu nad Naroczą zostanie przedłużony.

Zaznaczyć należy, że ze wszystkich obozów i wycieczek letnich, organizowanych przez Ligę Morską i Kolonjalną dla jej członków, mogą korzystać tylko ci, którzy opłacili składki członkowskie za okres od 1 stycznia 1935 r.

Jachtem z Warszawy do Grudziądza

W sobotę przybył do Grudziądza p. r. Wiktor Zaniewski, który na 3-osobowym jachcie „Ewa“ odbył w przeciągu trzech dni podróż z Warszawy do Grudziądza.

Por. Zaniewski z 1 p. ul., przydzielony do CWK. odbył podróż sam jeden, pobijając rekord klubowy. Odpłynął on z przystani o fińskiego Jacht Klubu w Warszawie nie zatrzymując się po drodze w żadnym mieście. Płynął codziennie do nastania zupełnej ciemności, poczem zakotwiczył jacht przy brzo-gu czekał na pierwszy brzask, aby natychmiast wyruszyć w dalszą drogę.

Jacht „Ewa“ jest własnością oficerskiego Jacht-Klubu w Warszawie; brał on już udział w regatach międzynarodowych na jeziorze augustowskim.

W Grudziądzu przyjęto por. Zaniewskiego bardzo gościnnie na przystani Klubu Wioślarskiego „Wisła“, który zajął się jachtem, udzielając dzielnej pomocy jak najbardziej idącej pomocy.

Jacht pozostanie narazie w Grudziądzu, bowiem jak się dowiadujemy, ma go podobno nabyć jeden z miejscowych Klubów sportowych.

Programy radiowe

Z powodu żałoby narodowej, po zgonie Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego — „Polskie Radio“ odwołało wszystkie audycje dzisiejsze. Nadawać będzie jedynie komunikaty.

Pierwszorzędna polsko-niemiecka stenotypistka

perfekt w stenografii polskiej i niemieckiej, pisząca szybko na maszynie, możliwie z branży ekspedycyjnej

potrzebna natychmiast do Gdyni.

Zgłoszenia pod nr. 1405 do Adm. „Gazety Gdańskiej“ Gdańsk, Rynek Kaszubski 21. 4442

Niniejszem podaję do wiadomości, że otworzyłem

w Szczenie przy ul. Marszałka Piłsudskiego **Salon fryzjerski** i polecam się do fachowego wykonywania **ONDULACJI WODNEJ, ŻELAZKOWEJ, MANICURE, FARBOWANIE BRWI I RZĘS.**

4338 **W. Szwarz, fryzjer**

REKLAMA

ORGAN POLSKIEGO ZWIĄZKU REKLAMOWEGO

NUMER 3 wyszedł z druku

Cena egzemplarza zł. 1

Prenumerata półroczna zł. 6

Redakcja i Administracja Warszawa, ul. Królewska 5

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Wejherowie, rewiru I-go zamieszkały w Wejherowie, na zasadzie art. 602 k. p. c. obwieszcza, że w dniu 15 maja br. o godz. 9 (zbiórka kupców w mojem biurze przy ul. Pierackiego 13) odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, a mianowicie: zegarków, kołczyków, pierścionków, broszek, brzozałek itp. przedmiotów, oraz urządzenia domowego (pokój jadalny) oszacowanych na łączną sumę 4.010 zł., które można oglądać w miejscu sprzedaży w czasie wyżej oznaczonym.

(—) Józef Myska, 4437

komornik sądowy.

Numer akt III. N. 4/32. 4438

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

W sprawie odroczenia wypłat właściciela dóbr Tomasza Komierowskiego z Komierowa, powiatu sępoleńskiego, dłużnika, Sąd Grodzki w Sępólnie po przeprowadzeniu ustnej rozprawy w dniu 12 marca 1935 r. przez asesora sądowego Józefa Beckera jako sędziego, przy współudziale pomocnika kancelaryjnego St. Wolnego, jako protokółanta, orzekł: I. Określony wyrokiem z dnia 2 czerwca 1933 roku termin odroczenia wypłat przedłuża się na dalszy okres gospodarczy do 1 listopada 1936 roku. II. Zarządca mianuje się dotychczasowego zarządcę Tomasza Komierowskiego, zaś nadzorczą dotychczasowego nadzorcę Mieczysława Romańskiego. III. Koszty postępowania ponosi dłużnik. IV. Wyrok jest natychmiast wykonalny.

TORUN

Reklamowo!

Sprzedajemy tanio

kuchnie od 80,— zł

sypialnie „ 280,— „

jadalnie „ 480,— „

Skład mebli, Toruń, Prosta 5

4228

Kanapa

z fotele, łóżko, stół, pierzyny, ubrania na sprzedaż. Toruń, Stary Rynek 37 III. 4394

Potrzebna

uczenia do składu papieru M. Matuszkiewicz w Toruniu Król. Jadwigi 5. 4386

Rower

m. „Record“ nr. 56097, 20-ty stał skradziony dnia 16 na 17 marca 1935 r. Piotrowski, Toruń. 4431

Kupię

nowy dom

w Toruniu, wplacę 25.000. Zgłoszenia proszę kierować do Adm. „Dnia Pomorskiego“ Toruń pod nr. 4429.

WÓZKI DZIECIĘCE

w wielkim wyborze poleca

FIRMA

M. SIECKMANN

Właśc.: A. FREINING Toruń, ul. Szczytna nr. 4. 3754

Manna

na regulację żołądka, jądra laskowe, włoskie, fistaszki, chleb świętojański, miód pszczelny, matjasy

Araczewski, Chełmińska.

GDYNIA

Szlachetne tynki

własnej wytwórni do nabycia w każdej ilości. Polecam również tynki myte, sztuczny granit we wszystkich kolorach znany ze swej dobroci naszej fabrykacji. Do nabycia również marmurki do lastrica — białe, zielone, czarne, czerwone, żółte, serpentyna carara, stopnielastyczne. Adres „ELEWACJA“ Gdynia, Abrahama 35 telefon 22773.

Biuro sprzedaży betonu Adamas. Poszukujemy reprezentantów. 3926

Potrzebny

dobry trak

(gater). Szczegółowe oferty: Przemysł i Handel Drzewny, Wejherowo, Sobieskiego 44. 4436

Meble biurowe

urządzenia składowe, okna i drzwi, oraz wszelkie prace stolarskie wykonuje na miejscu

Gdynia, ul. Lipowa 11

telefon 2178

BYDGOSKA FABRYKA

MEBLI BIUROWYCH

Niniejszem podaję do wiadomości, że dnia 10 maja 1935 r.

otworzyłem w Gdyni, przy ul. Świętojańskiej 48

piekarnię i cukiernię

Polecam pieczywo świeże dwa razy dziennie, zamówienia na wszelkiego rodzaju pieczywa, oraz wyroby cukiernicze przyjmuję i na życzenie dostarczam do domu. Komunikuję powyższe i proszę o poparcie mego interesu

4324

Stanisław Sotowała

mistrz piekarski.

Dr. filozofji

znający języki: niemiecki, angielski, francuski, szwedzki poszukuje zajęcia. Wiadomość w „Gazecie Morskiej“, Gdynia. 4441

TCZEW

Podaję

do wiadomości że zasiałem w ogrodzie mym truzicze na kury i kurczęta. Grucza, Tczew, ul. Baldowska 36. 4438

Ogród

szeberowski pod strzelnicą, zaprowadzony, z altanką z powodu wyprawki bardzo korzystnie natychmiast za gotówkę do sprzedania. Wiad. Rączkowski, Tczew, ul. Wodna 6. 4439

Śniadania

Obiady

Kolacje

zdrowe smaczne i obfite poleca po cenach niższych restauracja „Bar“ Tczew, Mickiewicza 8, (abon. rabat) 4398

Dykty suchoklejone

wymiarów 220 i 200 x 120 cm.

olszowe, sosnowe, dębowe i jesionowe

3231 fabryk

OIKOS SP. AKC. LWOW

Zastępca: M. Frajnt, Warszawa, Marszałkowska 79, tel. 96321.

Pani

poszukuje pokoju dobrze umeblowanego z pianinem. Zgłoszenia kierować do Administracji „Dnia Tczewskiego“ Tczew. 4440

GRUDZIĄDZ

Meble

w wielkim wyborze i w solidnym wykończeniu po cenach fabrycznych poleca

Otto Kahrau

GRUDZIĄDZ

Tel. 1692, Sienkiewicza 16.

PRACUJ BOGAĆ SIĘ ZBIERAJ

a oszczędności składaj w Powszechnym Banku Związkowym na książeczki wkładowe imienne lub na okaziciela gwarantujące bezwzględna tajemnicę wkładu. Wkłady płatne na każde żądanie lub za wypowiedzeniem w centrali i oddziałach. Oprocentowanie od 5% do 6 1/2% rocznie.

Powszechny Bank Związkowy w Polsce SA

GDYNIA, Warszawa, Lwów, Bielsko, Cieszyn, Drohobycz, Kraków, Przemysł, Stanisławów, Tarnów.

OGŁOSZENIA:

wiersz milimetryowy na stronie 7-lamowej . . . . . 0,20 zł
wiersz milimetryowy na stronie 10-lamowej . . . . . 1,00 zł
wiersz milimetryowy na drugiej i trzeciej stronie . . . . . 0,80 zł
wiersz milimetryowy na dalszych stronach . . . . . 0,50 zł
Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20% nadwyżki.
W Gdańsku za wiersz milim. na stronie 7-lamowej . . . 15 fen.
„ „ „ „ 4-lamowej . . . 50 fen.
„ „ „ „ „ „ „ „ 10 fen.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:

W ekspedycji miejscowych agencji . . . . . 2,50 zł
Z odnośnikiem do domu . . . . . 2,80 zł
Przez pocztę z odnośnikiem do domu . . . . . 2,89 zł
Pod opaską . . . . . 4,50 zł
W Gdańsku przez pocztę . . . . . 2,32 gr; przez gońca . . . . . 1,75 gr
„ „ z odbieraniem w administracji wprost . . . . . 4,00 gr
Zagranicą . . . . .
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

Redaktor odpowiedzialny:

Witold Męsznicki, Toruń, ul. Mickiewicza 34.

Redaktor odpowiedzialny za sprawę W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsman, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, 1. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Mars. Pocha 12. — Redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Józef Dobrostański, Gdynia, ul. Kujawska. — Redaktor odpow. na Grudziądz: Wacław Gańca, Grudziądz, ul. Sienkiewicza 90. — Redaktor odpowiedzialny na Tczew: Lubomski Wacław, Tczew, ul. Kościuszki 1.

Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza w Toruniu.

Za ogłoszenia odpowiada Administracja.

Członkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.